

Tudományos rendezvények a Nagy Október jegyében

A termelési viszonyok témakörében, a pol. gazd. tanszéken már megtartott tudományos konferenciát novemberben ideológiai tanszékünk és pártszervezetünk hasonló rendezvényei követik.

A tudományos szocializmus tanszék és pártcsoportja november 2-án nyílt tanszéki ülés keretében emlékezik meg a Nagy Október történelmi jelentőségéről. Poller Imre bevezető, megnyitó előadásában azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy a NOSZF hogyan hatott a forradalmi elméletre, s az oktatás szempontjából milyen megtermékenyítő, erjesztő hatása volt. A főreferátumot a NOSZF szerepének tényezői és forrásai címmel Halász Sándor tartja. Az 1917-19-es évek faggatása talaján azokkal a kérdésekkel foglalkozik az előadó, hogy miért válhatott ki — különösen Közép-Európában — ekkora hatást a NOSZF, vizsgálja a kommunista pártok létrejöttéhez való hozzájárulását, Október és az internacionális viszonyát, a szolidaritás új alapokra helyezésében betöltött szerepét, s foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy miért hatott mélyebben Magyarországon az októberi forradalom. A harmadik előadó, Selmeczi József, a lenini október és a szabadság címmel tart referátumot. A szerző az októberrel kapcsolatos rágalom ellenében vizsgálja október hozzájárulását a szabadságfogalom megtisztulásához, kritikaileg elemzi a burzsoá szerzők állításait, vádaskodásait a szabadság és október kapcsolatát illetően. Remélhetőleg a MESZI-ről és a Plehanov Intézetből meghívott szovjet vendégek felszólalásai is gazdagítják majd e tudományos rendezvény programját.

Az általános kar I. számú pártalapszervezete rendezésében ugyancsak november 2-án kerül sor az új szovjet alkotmány egyes elméleti kérdéseivel tartandó elméleti vitaülésre. A főreferátumot Bihari Ottó akadémikus, a szocialista alkotmányelmélet kiváló kutatója tartja. A témához hozzászól Szabó Kálmán, Simai Mihály, Marton Imre, Hardi Péter, Kiss Arthur, Kenyeres Istvánné, Winkler Mária, T. Óri Julianna. A nyílt ülésre minden érdeklődőt szívesen várnak a rendezők.

A filozófia tanszék rendezésében november közepén megy egy elméleti vitaülésre kerül sor. A NOSZF és a jelenkor címmel. A NOSZF és a nem kapitalista út kérdése címmel Marton Imre, a NOSZF és a szocialista demokrácia egyes kérdése címmel Kiss Arthur tart előadást. Hardi Péter a NOSZF és a fejlett országokban végbemenő forradalmi folyamatokkal, T. Óri Julianna pedig a szocializmus politikai rendszerének nemzeti és univerzális vonásaival foglalkozó referátumot fog tartani.

(Fotó: Fáth Péter)

Akkor szüret!

Október 2., vasárnap délután: Az ált. karosok szép csendesen megtöltötték a kiskunhalasi vonatot. Az indulásig eltelt néhány perc alatt még jutott idő az előzetes fogadkozásokra, az elérékenyült búcsúzkodásra.

A szüret nem volt kötelező, s akik vállalkoztak a közös munkára, nem mérlegették a körülményeket, s vidám hangulatban vágtak az útnak, kimondatlanul is megfogalmazták az őszi betakarítás, mindnyájunkat érintő jelentőségét. Egy jó szüret, az együtt töltött egyheti munka megalapozza az egész éves egyetemi tanulást, mozgalmi életet.

Az idén sem sikerült ennek a célnak megfelelően e nagy vállalkozás megszervezése, ezért mindenképpen érdemes kicsit elidőznünk a tapasztalatok értékelésénél, hogy a jövőben igazán jól sikerüljön az őszi munka.

Az ált. karosokat Bács megye déli csücskében, két táborban, Bácsszőlősen és Mélykúton helyezték el. A KISZ-vezetőség még a nyár végén megkötötte a szerződést a bácsszőlősi Alkotmány Tsz-szel. A két tábor élére külön vezetőket jelöltek. A tanár pénzügyes társaságot Gelényi Csaba III. évf. tanár, a népgazdosokat Bokros Lajos V. évf. nt. szakos vezette.

A szervezők hiányos együttműködésére jellemző, hogy a jóval korábbi szerződést

egyik munkahelyi felelős sem ismerte. A helyzetet még az is súlyosbította, hogy a két csoport között szinte egyáltalán nem sikerült az információk kapcsolatát kialakítani.

A tsz vezetőségével csak a bácsszőlősi csoportnak volt közvetlen érintkezési lehetősége, így a népgazdosok egy valóságos kolóniát alkottak, elzárva mindentől, s ez Bokros Lajos munkáját többszörösré növelte.

Nem tudott így megfelelően intézkedni olyan alapvető gyors döntést igénylő helyzetekben, mint az elhelyezés kényelmesebb megoldása:

kedden és szerdán többen már csak a földön, laticelen fértek el. Gondot okozott a rossz konténerellátás is. Többször állt meg azért a munka, mert a leszedett szőlőt nem tudták elhelyezni.

A korábban megígért házas ínyenc ételeket is hiába várták a kiéhezett szőlőszedők. Az irigylésre éppen nem méltó vezetési körülményben nem volt mit tenni Bokros Lajosnak, mint átvágni a földet, és autóstoppal elérni a tsz-irodát. Ott pedig, minthogy nem ismerték, csakugyan olyan fogadtatásban részesültek, mint amely egy szakadár tartományi parancsnoknak jár.

(Folytatás a 3. oldalon)

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

XIX. ÉVFOLYAM, 15. SZÁM

ÁRA: 80 FILLÉR

1977. OKTÓBER 20.

Vezetőképzés — „időrablás?”

Vasárnap 9—16 óráig vezetőképzés. Ez az egyszerű kijelentő mondat azt hiszem sokunkat megijesztett. Középiskolai tapasztalataink alapján a vezetőképzés szó már eleve nem sok jót ígért, hát még az a tudat, hogy ez a kis „fejtagítás” a hét legszebb napját fogja elrabolni.

Valóban elrabolta? A csoportos beszélgetések után leírt véleményeimből kiderült, hogy sokak számára adott valamit, valami többet a korábbi ismereteinél, de hogy pontosan mi volt a célja az egynapos vezetőképzésnek kevesen tudták megfogalmazni.

Sokan a gyakorlati módszertani kérdések megvitátását, a „műhelytitkok” átadását tartották fontosnak. Mások az egyetemi KISZ szervezeti felépítéséről kívántak tájékoztatást hallani, többen pedig azt emelték ki fő célként, hogy megismerkedhettek más csoportok KISZ-vezetőivel és így lehetőség nyílt volna a véleménycserére. A szerteágazó vélemények kíváncsivá tettek.

— Vajon a vezetőképzés fő szervezőjének Vadász Endrének mi erről a véleménye, hogyan fogalmazná meg ő ennek a napnak az alapfeladatát?

— Fő célunk az volt, hogy az első éves alapszervezetek egységesen tudjanak állást foglalni az alapvető kérdésekben. Különböző középiskolákból, különböző mozgalmi múlttal, tapasztalattal jöttek az egyetemre. Nagyon fontos, hogy a

tartalmi kérdésekben azonos elveket képviseljünk. A csoportos foglalkozásoknak éppen az lett volna a célja, hogy az esetleg korábbi, rossz felfogásokat nézeteket, kiforratlan gondolatokat a helyükre tegyük.

Úgy érzem ezt a feladatot az esetek nagy többségében sikerült a csoportos vitákon megoldanunk.

— Mi a véleményed arról, hogy valaki a csoportfoglalkozás után, így értékeli a napi munkát?

„Elméleti kérdések vita formájában való megbeszélését nem tartom a legeredményesebbnek, hiszen szerintem ezeket az elveket vagy elfogadja valaki, vagy ha úgynevezett saját véleményét mond, ezzel eltér ezektől és így másokat is eltéríthet... A hivatalos álláspont többnyire akkor alakult ki, amikor a csoportvezető levonta a végkövetkeztetést.”

— Szerinted többnyire sikerült az egységes alapelveket tisztázni. Hogy értékeled, ha egy új KISZ-vezetőnek ilyen felfogása van?

— Ez valóban egy alapvetően téves felfogás. Minden KISZ-tagnak, de főleg a vezetőségi tagoknak kell szem előtt tartaniuk, hogy a legfontosabb, hogy egymást meg tudjuk győzni a magunk igazáról. Nem szabad megjájdni az „ellenzékét”. Nem lehet a könnyebb megoldást választani, hogy „nem szól szám, nem fáj fejem”. Úgy érzem ez a mi munkánkra is lehet kritika, de egyben tanulság is. Jobban fel kell szerelnünk

(Folytatás a 2. oldalon)

KISZ-bizottsági ülés

Kötelező-nem kötelező szüret

Három fő téma szerepelt a KISZ-bizottság október 12-i ülésének napirendjén: beszámoló a nyári építőtáborokról, a szüreti munkák értékelése és a reszortképzés, illetőleg az alapszervezeti vitakörök állása.

A nyári építőtáborokról Gelényi Csaba számolt be a KISZ-bizottságnak. Még a tavalyi ifjúsági parlament határozta el, hogy létre kell hozni Salgótarjánban egy saját üdülőtáborot. Idén azzal a „hátsó gondolat” szerveztek a Nógrád megyei Építőipari Vállalatnál társadalmi munkát, hogyha ténylegesen beindul az építkezés, a vállalattól ilyen jellegű segítséget is kapjunk.

Mivel bebizonyosodott, hogy a vállalat meglehetősen veszteges, s ennek megfelelően keveset tud fizetni a végzett munkáért, válaszuk elé kerülünk: vagy továbbra is náluk szervezzük táborot kevés pénzért, ám annak a reményében, hogy a majdan meginduló építkezésnél a megyei vezetők hatékony közbenjárására — segítenek, vagy pedig olyan helyet nézünk, ahol sokat lehet keresni. A KISZ-bizottság úgy határozott, hogy a döntést — megfelelő információk hiányában — későbbre halasztja.

Ezt követően a szüreti munkák értékelésére került sor. A kereskedelmi karosok Bács-Kiskun megyében dolgoztak, két táborban. Mindkét helyen jó volt a munkaszervezés, a fegyellemmel sem voltak problémák. Zavaró tényező volt, hogy a munka kötelező-nem kötelező jellegéről senki sem tudott bizonyosat.

Az ipari kar Szabolcs-Szatmár megye 11 táborában dolgozott. A tsz-ek jó hozzáállása arra enged következtetni, hogy idén tényleg szükségük volt az egyetemisták nyújtotta segítségére. Az ált. karosok a Mélykúti Alkotmány tsz két táborában dolgoztak, a munka és a munkaszervezés jó volt.

Mindhárom karnál sok problémát okozott a „vándorlás”. Ahogy Fazekas Endre, a kereskedelmi kar KISZ-titkára fogalmazta: évek óta megfigyelhető, hogy az utolsó napokat alig néhányan várják meg a táborban. Néhány adat az idei szüretéről: a kereskedelmi kar 216 hallgatója indult szüretelni, a munka bevégeztével 105-en maradtak. (Utolsó nap 65 olyan másodéves jött haza, akiknek többsége 5 napon át lelkiismeretesen dolgozott, de a következő héten öt zárthelyi dolgozat várt rájuk.)

MEGHÍVÓ

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója alkalmából rendezendő ünnepségre november 4-én tíz órakor az aulában kerül sor.

Az ünnepség Gáti Oszkár színművész szavalatával kezdődik, majd Szarvas László, az egyetemi pártbizottság titkára mond ünnepi köszöntőt.

Az énekkar műsora után „A Nagy Októberi Szocialista Forradalom és a XX. század” címmel Berend T. Iván rektor mond ünnepi beszédet, őt a BM Duna Művészegyetes folklor műsora követi.

Az ünnepség az Internacionálé elnevelésével zárul. Az egyetemi tanács, párt-, KISZ- és szakszervezet szeretettel várja az oktatókat, dolgozókat és hallgatókat.

A tartalomból

„Saját tapasztalatom alapján úgy érzem, nagyon jó, hogy fiatalon lettünk szülők és fiatalok leszünk még akkor is, amikor a gyerekek már nagyobbak. Emellett szerintem fiatalon könnyebb az alkalmazkodás is.” A HÁZASSÁGOK AZ EGYETEMEN KÖTTETNEK, cikk az 5. oldalon.

„A városi körülvevő Tajgát 70 kilométer széles gyűrűben irtják az erdőipari komplexum ellátása céljából. A szakemberek szerint mire a gyűrű körbeér, a fák a kiirtott részen újra nőnek, és így a körforgásnak soha nem kell megszakadnia.” SZIBÉRIAI UTAZÁS, cikk a 4-5. oldalon.

„A falon túl egy közel 30 esztendő múltra visszatekintő, kétszemes „Kiváló Együttes” működik, amely mellesleg „A szocialista kultúráért” cím kiüntette. Műsorait a harminc év alatt százazrek látták.” HOGY MEGTUDD, MI VAN TUL..., cikk a 6. oldalon.

„Mindazt, ami most látható lesz, a képzelet szülte, hiszen ilyen méretű katasztrófát, a föld még nem élt át. Bárkit, bármi ér azonban a film nézése közben, ezért az alkotók semmiféle felelősséget nem vállalnak. A látottak minden elképzelésünknél borzasztóbbak voltak.” KÉZCSÓK ÉS FÖLDRENGÉS, cikk a 7. oldalon.

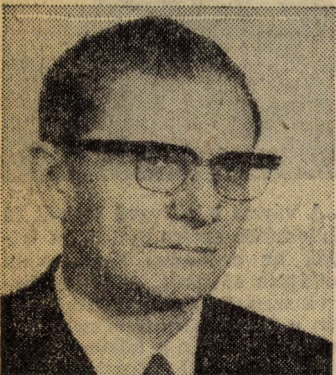

BES, a humor ősi, egyiptomi istene. Összeállítás a 8. oldalon.

Bemutatjuk az ipar kar új dékánját

— Lassan történelemmé távolodik abból sok minden, aminek életem során eddig részese voltam — jegyezte meg Csizmadia Ernő az ipar kar új dékánja miközben a múlttól beszélt.

Húszévesen érte meg a felszabadulást, közgazdász hallgató, népi kollégista lett, pályáját 1949-ben a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen kezdte tanárségként. Volt rovatvezető a Társadalmi Szemlénél, dolgozott az MSZMP KB-ban — az ellenforradalom után részt vett az 1957-es pártkonferencián kiadott agrárpolitikai tézisek kidolgozásában, foglalkozott a falusi pártszervezetek helyzetével 1958-ban. 1964 és 68 között a Minisztertanács termelőszövetkezeti és agrárpolitikai bizottságának tagjaként részt vett a reform előkészítési munk-

kalatokban. Közben, az agrár szak újraindításával 1961-től felállású docensként, majd egyetemi tanárként oktatott egyetemünkön. Három éven keresztül tudományos rektorhelyettesi funkciót töltött be, majd ismét az MSZMP KB-ban dolgozott 1975-ig gazdaságpolitikai osztályvezető helyettesként. A közgazdaságtudományok doktora, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja. Most ismét főállású egyetemi tanár, ez évtől az ipar kar dékánja.

— Különös, és ritka egy élet-pályán belül ez a kettősség — a pedagógus és a gyakorlati szakember — ami önnél váltakozva, vagy egyidejűleg, egymással összhangban is tapasztalható.

— Ha az ember valamit nagyon szeret csinálni, ahhoz idő-ről időre visszatér. En, szívem szerint az oktató-, nevelőmunkával vagyok így, de ennek ellenére, úgy érzem, nem tudtam volna folyamatosan, kizárólag csak az egyetemen működni. Ha nincs gyakorlati tapasztalat, akkor — véleményem szerint — kevés az elméleti tudás. Amikor volt rá mód, mindig szívesen „mentem ki” a gyakorlatba, hiszen ezekből a tapasztalatokból nagyon sokat tanul az ember, s így oktató, kutató-tudományos munkássága is gyarapszik, gazdagodik általa.

— Új funkciójában, a dékáni munkakör ellátásában melyek a legfontosabb feladatok, tennivalók?

— Most az a fő kérdés, hogy hogyan lehet a képzéskorszerűsítést sikeresen lebonyolítani, és a gyakorlatba átültetni. Kezdeti részt vettem a képzéskorszerűsítési munkálatokban, így ez szerencsésen átvezet engem a dékáni működésbe. Meri elsősorban ugyanennek a dolognak a gyakorlati megvalósításán kell dolgoznom most dékánként. Meg kell vizsgálnunk, hogyan vannak felkészülve a tanszékek a februártól már bevezetésre kerülő blokkok oktatására, hogyan állnak a tananyag, jegyzet, biztosítottak-e mindenhol az oktatás személyi feltételei is. Ez a legfontosabb feladatunk, de szeretnénk fokozottabb mértékben törődni a tanszékek nevelőmunkájával is, amit szintén nagyon fontosnak tartok. Mindebben messzemenően szeretnénk támaszkodni a kari pártalapszervezetre — erre részükről is megvan a hajlandóság — és azt hiszem jó együttműködés fog kialakulni közöttünk. Remélem a kari KISZ-szervezetet is hasonlóan jó munkakapcsolatot sikerül majd kialakítani.

Az egyetemi pártbizottság október 14-i ülésén megvitatták a Budapesti Pártbizottságnak készülő jelentést, amely-

ben számot ad az egyetem vezetőire arról, hogyan hajtották végre azt a határozatot, amelyet a Budapesti Pártbizottság

1973-ban hozott, kijelölve benne az egyetem legfontosabb feladatait.

Képünkön az elnökség.

A képviselői munka ez évi feladatai

RENDSZERESEN SZERETNÉNK tájékoztatást adni a diákképviselői munkáról. Ezért ismertetni fogjuk az egyetemi tanács és a kari tanácsok minket érintő legfontosabb kérdéseit, ezzel kapcsolatos álláspontunkat, a képviselői munkatervben szereplő témákat, az egyes tanszékeken dolgozó képviselőink munkáját, eredményeit.

A Közgazdászban történő rendszeres megjelenéshez a képviselőnk állandó közreműködése szükséges, másrészt várjuk reagálásaitokat vagy problémafelvetéseiteket — bármely szociális vagy tanulmányi ügyben, akár az újságban, akár személyesen.

1977. OKTÓBER 3-ÁN tartotta idei első ülését az egyetemi tanács. Legfontosabb napirendi pont az egyetem ez évi munkatervének megvitatása volt. Ennek alapján az egyetemi képviselői tanács (a legfelsőbb diákképviselői szerv; vezetője a KISZ-bizottság érdekvédelmi felelőse, tagjai: a KISZ-bizottság titkára, tanulmányi felelőse, DJB-se, az egyetemi tanácsok és a kari titkárhelyettesek) összeállította saját munkatervét, melyben meghatározta, mely témák előkészítésében fog részt venni, és kijelölte ezek felelőseit. Lássuk tehát a hallgatókat és a hallgatói képviselőket leginkább érintő kérdéseket!

Az egyetem előtt álló legfontosabb feladat az oktató-nevelő munka fejlesztése:

1. A számonkérés és írásbeliség elmúlt évi egyetemi tanácsi vizsgálatának és határozatainak megfeleltében a rektori tanács novemberben tárgyalja a második félévben bevezetendő új intézkedéseket. (Erről rövidesen részletesebb tájékoztatást adunk.)

2. Minden tanszéknek meg kell vizsgálnia egy-egy fő tárgyánál az írásos tananyagok és az előadás viszonyát. A tapasztalatokat a kari és az egyetemi tanács is megvitatja.

3. Ugyancsak komoly feladatok lesz a tanszékeknek, hogy a hallgatói képviselő bevonásával meg kell vitatniuk egy-egy szemináriumi kurzusukat, valamint folytatniuk kell tananyagaik megvitatását, első sorban az e tanévben először oktatásra kerülő alternatív blokkanyagoknál (ez utóbbi kari tanács elé is kerül).

4. Az egyetemi tanács decemberben tárgyalja a nyelvi intézet ösztévényességét (amelyhez lehetőleg gyorsan várjuk véleményeiket). A kari tanácsok pedig egy-két tanszék tevékenységének megvitatását tűzik napirendre.

5. Áprilisban kerül egyetemi tanács elé az átdolgozott egyetemi működési-szervezeti, valamint tanulmányi és vizsgaszabályzat.

6. A rektori tanács napirendjén szerepel a külföldi hallgatók helyzetének vizsgálata, valamint a végzős hallgatók elhelyezkedésének, a pályázati rendszernek a tapasztalatai.

A tudományos munka fejlesztése érdekében a tudományos bizottság napirendre tűzi a TDK-munka helyzetét.

A rektori tanács áprilisban tárgyalja a szerződéses munkákat, ez a hallgatókat közvetlenül érinti az ezzel kapcsolatos munkavállalási lehetőségek, a KK-munkában való részvétel szempontjából.

Az egyetemi képviselői tanács foglalkozik a fentiekben kívül a fizikai dolgozók gyermekének a helyzetével egyetemünkön (ezt a témát az ifjúsági bizottság vitatja meg), valamint a „KISZ érdekvédelmi képviselői tevékenysége egyetemünkön” című előterjesztéssel a KISZ-bizottság és a párt-vb számára.

A KÉPVISELETNEK IS, mint más szervezeteknek, rendszeres feladata tagjainak felkészítése a munkájukra. Idén az első reszortképzést október 26-án tartjuk, ahol az egyetemi, kari képviselői szervezet és a tanszéki képviselők is részt vesznek, megbeszélik feladataikat, ezek megoldásának módszereit.

Sajnos, e cikk keretében csak a leglényegesebb, a hallgatókat a leginkább érintő feladatainkat, napirendi pontokat tudtuk ismertetni. Ez az írás így is túlságosan ismertetés, felsorolás jellegű lett, hiszen egy ilyen munkaterv bemutatásánál ez elkerülhetetlen. A későbbiek folyamán szeretnénk ezekkel a kérdésekkel, ezek megoldási menetével, a munkánk állásával részletesebben is foglalkozni a lapban, hogy a képviselői munkát előbb és hatékonyabbá, követkeletlenebbé tegyük.

Gáti Anna—Sághy Zoltán

A lakossági megtakarítások összege 100 milliárd forint

A világ takarékpénztárai 53 évvel ezelőtt, 1924-ben, Milánóban tartott értekezletükön határozták el, hogy minden év októberének utolsó munkanapján megrendezik a Világtakarékosság Napját. Hazánkban több mint egy évtizede emlékeztünk meg a takarékoság nemzetközi ünnepről.

Az Országos Takarékpénztár „számvetése” kedvező képet mutat: a múlt év hasonló időszakában a lakossági megtakarítások összege 88,9 milliárd forintot tett ki, most pedig elérte a 100 milliárd forintot. Míg tavaly az előző évhez viszonyított növekedés 8 milliárd volt, addig idén, 1976 októberéhez viszonyítva 11 milliárd forint. Emelkedett az egy főre jutó megtakarítás is, a múlt évi 8500 Ft-ról 9500 Ft-ra. S az a tény, hogy jelenleg 5 millió 800 ezer db takarékkönyv van forgalomban, igazolja, hogy idén többben takarékoskodnak, mint ta-

valy, hiszen 1976 hasonló időszakában „csak” 5 millió 300 ezer takarékkönyv volt forgalomban.

E fejlődés ellenére azonban még ma is sokan vannak olyanok, akik nem osztják be takarékosan a pénzüket. Konkrét adatok vannak arra, hogy pénztakarékoság tekintetében lemaradunk az élenjáró országoktól. Mindebből adódik a feladat: a takarékoság gondolatának további népszerűsítése. A takarékosági szokások terjesztése minden réteg körében fontos feladat, de különösen szükséges a fiatalok takarékoságra nevelése. Elsősorban a most munkába lépő fiatalokat kell a gondolatnak megnyerni. A VTN kiténő alkalom rá, hogy nevelő befolyásunk hozzájáruljon, s mindazokhoz eljussunk, akik még nem érzékelik kellőképpen a megtakarított pénz adta biztonság érzetét, a tervezés szilárd alapját.

Vezetőképzés — „időrablás?”

(Folytatás az 1. oldalról)

magunkat is érveket, hogy ne csak a határozatok „hivataloságú” idézeteit tudjuk szajkózni.

Nálunk a csoportos megbeszélésen felmerült az a kérdés, hogy egy KISZ-vezetőnek a mozgalmi munka mellett nem mindig marad ideje arra, hogy elővesson egy-egy újonnan megjelent könyvet, és sokszor éri magán, hogy bizony-bizony néha még az alapvető ismeretknél is vannak hiányosságai.

A mozgalmi munka nem önmagunk és mások nevelése, nem a kulturálódás, a politizálás, a sport és még sok más egyéb ösztévegatója. Mi az ami szerinted nem hagy elég időt mindezekre?

Ismerős a probléma. Szerintem a mozgalmi munka során — ha azt valaki jól és ésszerűen csinálja — tudatosan kialakulhat egy rangsor az életvitelben. Tudom, vannak még hibák a szervezeten belül, de ezen csak mi tudunk változtatni. Nem az az igazán jó KISZ-munka, ami „izzadságszagú”. Saját elképzeléseink, és igényeink szerint állítsuk össze a programokat, és ne hagyjunk utat a merev, bürokratikus elemeknek. Az elvekből ne adjunk fel, de a módszerek megválasztása valamennyiünk közös feladata. Az, hogy milyen lesz, mennyire lesz merev, vagy mennyire lesz valamennyiünk számára maradandó élmény, csak rajtunk múlik, és akkor majd biztosan jut idő több mindenre.

— Eddig mindig a közös együttes munkáról beszéltél. Hogyan ítéled meg azokat a vezetőket, akik nem jöttek el erre a beszélgetésre?

— Az újonnan megválasztott KISZ-vezetőség 210 fő. Ebből húszan jöttek oda hozzánk, hogy valamilyen okból nem tudnak részt venni a vezetőképzésben. Sajnos 26 új KISZ-vezetőségi tagról nem tudunk semmit. Kíváncsiak vagyunk, hogyan értelmezik ők a felelősséget, a felelősségtudatot. Szeretnénk velük a közeljövőben egy kicsit elbeszélgetni, hátha a meggyőző érvek még hatni tudnak.

— Hadd tegyek fel még egy utolsó kérdést. Több helyről hallottam, hogy mi elsősők nem vagyunk valami túl aktívak, mindig csak a készre várunk.

— Sajnos ezt én is érzem. Lehet, hogy ebben mi is hibásak vagyunk. Túl jól akarunk csinálni mindent, és már kezdetiől fogva igyekeztünk tálcán felkínálni minél több programot... talán ezért lustult el a társaság. De ahhoz, hogy ti jól éreztétek magotokat, nem elég a mi aktivitásunk. Az a program, amit ti kezdeményeztek, ti szerveztek, sokkal többet adhat, és ez most már csak rajtatok, első-éveseken múlik.

Török Hilda

KISZ-bizottsági ülés

Kötelező — nem kötelező szüret

(Folytatás az 1. oldalról)

Az iparosok 380-as kezdőlétszáma 210-re csökkent az utolsó napra. Az ált. karnál is sok problémát okozott a mobilitás: többen később érkeztek, mások hamarabb mentek haza. Legtöbben (308-an) a hét közepén voltak, legkevesebben (150-en) az utolsó napon maradtak.

Összefoglalva: a szüret ahhoz képest, ami az előzmények után várható volt, jól sikerült. Más kérdés, hogy a nem teljesen átgondolt intézkedések következtében sok tisztázatlan kérdés maradt. Ilyen például a munka jellege: ideiglenes munkaerő-felszabadítás, állami vezénylés, vagy társadalmi munka?

Mivel úgy tűnik, hogy az idejéhez hasonló szüretre a jövőben rendszeresen kell számítani, ezért az oktatási terv összeállításánál már ezt is figyelembe kell venni. Nem tisztázott a felelősség kérdése: ha a szüret állami feladat, akkor az állami vezetésnek kell vállalnia a kötelező jellegét és a munkában részt nem vevők számára a szankciókat. Ha a KISZ a felelős, akkor a szüret nem tehető kötelezővé, mert a KISZ csak társadalmi munkára mozgósíthatja tagjait.

A szüreti értékelés után a KISZ-bizottság meghallgatta Csató Mária beszámolóját a reszortképzés és az alapszervezeti vitakörök állásáról, majd a november 7-i jutalmazásokat tárgyalta.

F. P.

Pályázati felhívás

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójának tiszteletére pályázatot hirdet a Közművelődési Titkárság.

Minden olyan írással (élménybeszámoló, karcolat, vers, novella stb.) lehet nevezni, ami a Szovjetunióval kapcsolatos.

A beküldött pályaműveket a Közművelődési Titkárság és a Közgazdász szerkesztőségének tagjaiból alakuló bizottság fogja értékelni.

I. díj	500,— Ft
II. díj	300,— Ft
III. díj	200,— Ft

Bővebb felvilágosítást a Közművelődési Titkárság nyújt.

A díjazott pályaművek a Közgazdászban is megjelennek.

Beküldési határidő: november 16.

Közművelődési Titkárság
Közgazdász Szerkesztőség

Törökbalinti DB-választás

Október 10-én tartották Törökbalinton DB-választást. Az I. évfolyamosok kollégiumi önkormányzatának vezetői:

Nagy Imre titkár, Koska Katalin szervezőtitkár, Tóth Gizella agit.-prop.-titkár, Czabán Zoltán kultúrfelelős, Smigroczki Adél tanulmányi felelős, Vajda Judit gazdasági felelős, Gál Zoltán sportfelelős.

Ezenkívül a 35 külföldi hallgató közül is választanak majd egy tagot, aki teljes jogú DB-tag lesz.

Szb-ülés

A szakszervezeti bizottság október 13-án ülést tartott, amelyen az SZB tagjain kívül jelen volt dr. Huszár Ernő, a PVB főmegszervezeti felelőse és dr. Stark Antal rektorhelyettes.

Az ülésen három napirendi pont került megvitatásra:

- Az egyetemi szakszervezeti tanács 1977—78. tanévi munkaprogramja
A szakszervezeti tanács és a szakszervezeti bizottság 1977—78. tanév I. félévi munkaterve.
- Tervezet a központi hivatalok szervezeti és működési szabályzatának módosítására.
- Az egyetemi szakszervezet 1978. évi költségvetési javaslata.

Vásár az egyetemen

Kedvezményes szovjet könyv-, és hanglezásvásárt tartunk a NOSZF 60. évfordulójának tiszteletére az egyetem aulájában október 31. és november 4. között.

Szerzői est

Bella István költő szerzői estjét október 26-án fél 4-kor tartja egyetemünkön a IV-es előadóban.

Ezt követően író-olvasó találkozóra kerül sor. A másodikban fővárosi színészek lépnek fel. A szerzői este szeretettel várjuk egyetemünk minden hallgatóját, oktatóját és dolgozóit.

Halász Géza rajza

Azt mondják, az emberről a tettei árulnak el a leg-többet. Ez igaz, de néha azt is érdemes figyelni, mit kér-dez. Gondolom nem csak nekem tették fel sokan a kérdést a szüret előtt: kötelező-e, vagy nem?

De kik is kérdezték ezt? Furcsamódon nem elsősorban azok, akik évről évre mindig ott vannak az őszi társadalmi munkán.

Az is érdekes, hogy hogyan kérdezzük. Lehet így: — Miért mondjátok, hogy kötelező, hiszen aki akar dolgozni, az anélkül is eljön. Lehet viszont így is: mi lesz a következmény, ha nem megyek el?

Nem pusztán foglalkozási ártalomról van szó, ha ifjú közgazdászunk a „kötelező” mögött a szankciót keresi. Előfordul, hogy azt mérlege-li, hogy van-e számára a kö-vetkezmenynek olyan súlya, ami megéri utána járni egy jól hangzó kifogásnak.

Természetesen nincs szándékomban bántani senkit, aki betegség, vagy egyéb problé-ma miatt nem tudott résztvenni a szüreten. Azt viszont nem hiszem el, hogy az ipar kar egyharmadának (a más-sík két karon is hasonló az arány) éppen akkor kellett tanulmányi elmaradását be-hozni, akkor lett beteg, ak-kor volt kórházban valame-lyik hozzátartozója, akkor ér-kezett külföldi vendégek, ak-kor volt halaszthatatlan ének-kari próbája és még sorolhat-nám.

Mindenki előtt ismert a me-zőgazdasági munkaerő helye-zete. Azt hiszem, mindany-niunktól legkevesebb ez a néhány napos munka évente.

Kötelező?

Nemcsak azért, mert állami, vagy KISZ-határozat kötelező-vé tette, hanem ha másért nem, akkor azért, mert évente tízezreket költünk az állam, hogy tanulhassunk. Tudom, készen áll a válasz, hogy végzés után, majd meg-térül a befektetés. Ez általa-ban igaz. Viszont az is igaz, hogy aki a szüret miatti egyhe-tes kiesést szakmai, tanulmá-nyi munkája szempontjából

„pótolhatatlannak” tart, nem biztos, hogy hasonló meg-fontolásból teszem azt a nyári egyhónapos nyugat-európai utazásról is lemond. (Akinék nem inge...)

Visszatérve még egyszer a szankciókra — és ez már nemcsak az én véleményem, hanem az ipar kari KISZ-ve-zetéség álláspontja is. Az-zal, hogy a szüretől indoko-latlanul elmaradókkal szem-

ben szankciókat alkalmazunk, azokat becsüljük meg, akik becsületesen végigdolgozták az egy hetet. Nincs szó természetesen felnégyelésről, vagy ehhez hasonló dolgok-ról, viszont az olyan kérel-mek elbírálásánál, amelyeket a kari vezetőség véleményez (ütlevel, rektori uv., munka-vállalási engedély stb.) fon-tos szempontként figyelembe vesszük a szüretéről való hiányzást. Úgy gondolom, a többség el is várja tőlünk, hogy következetesek maradjunk.

Koczka László

Akkor szüret!

(Folytatás az 1. oldalról)

A szervezők rugalmatlansága intő példa a jövőre, a kari vezetőségnek is önkritikusan elemeznie kell ezeket a hibákat.

A kulturális programok sikertelensége is igazolta, hogy a hetekkel azelőtt megszületett pesti ötlet, messze a fővárostól, a földeken semmit nem ér. A szórványos filmvetítések is nagyobb ráfordítást igényeltek a tervezeti-nél, s ráadásul még a várt hangulatot sem teremthették meg a közismert rajzfilmek.

A meghívott fővárosi előadókra sem lehet építeni a közös programok összeállításakor. Különösen, ha a tábor 200 kilométerre van Budapesttől.

A szüreti programok közül kiemelkedett dr. Marton Imre afrikai helyzetelemzése, kár, hogy a hallgatóság kicsit álmosan, fáradtan fogadta az előadást.

A munkateljesítmények erősen ingadoztak. A tanár és a pénzügyes csoportok sokkal lelkesebben dolgoztak. A mélykútiak nem érezték át igazán a munka célját, s nem tisztázták magukban, hogy miért is vannak a földeken.

A népgazdosoknál a jól dolgozó csoportok nem voltak hatással a többiekre. A munkára serkentésben Bokros Lajos személyes példamutatása járt a legnagyobb eredménnyel. A KISZ-vezetőknek a többszörösét kellene elvégezniük, mint a többieknek, s ezen a téren sokat kell még fejlődni vezetőknek.

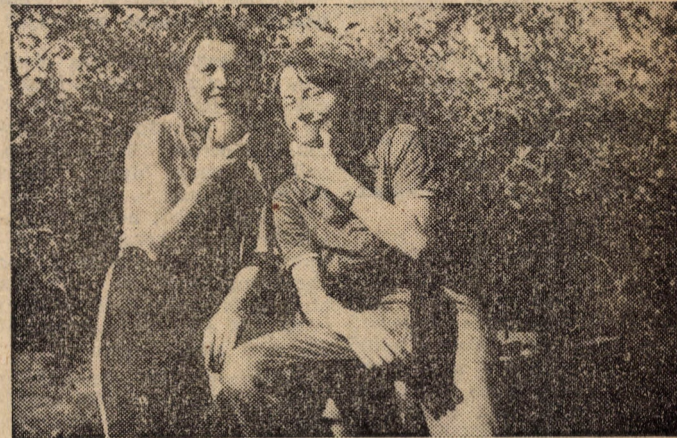
Az időjárás mindvégig kedvezett a szőlő-szedésnek, s a napok múlását is csak az egyre több elszállingózó ember jelezte.

A baccszöllősiek 170 emberről, 70-re fo-gyaktokztak a hétvégre.

Szombatra a szerény eredmények értékelése, s a várható kereset felmérése maradt, s az utolsó zuhanyozás már mindenkit megtisztí-tott a szüret emlékeitől. A hétközi bosszúsá-gok is feloldódtak, s a jövő heti zh-k foglalkoztatták az embereket. A visszaemlékezés-nek, s a kritikus elemzésnek mégis helye van, mert az ideai szüret legszomorúbb tapasztala-ta, hogy ugyanazokkal a baklövéseket követ-ték el a szervezők, mint amelyeket tavaly. Nikodémus Antal

Kiürült a kosár

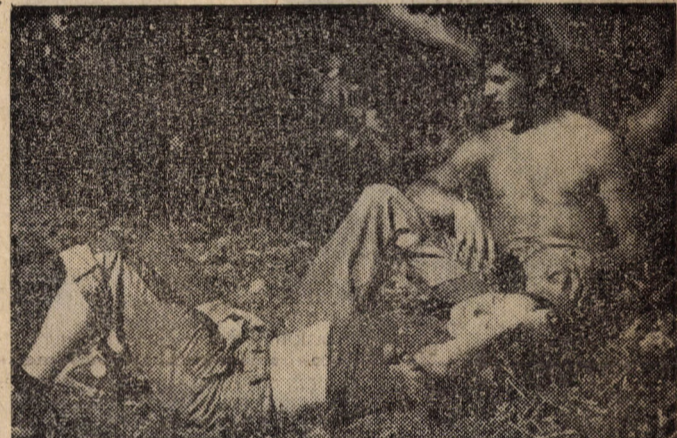
SZÜRETEL A KER. KAR

Almát eszem...

... Ropog a fogam alatt...

... Csak a csutka maradt...

... Mással voltál...

Fotó: Berczelly Mária

Ismét Szabolcsban, de... Nem utoljára

Almaszedés Szabolcsban. Már szinte hagyomány ez az ipar karon. Az ideai szüret azon-ban egy valamiben különbözött az eddigiektől (s főleg a tavalyi-tól) — nagyon jól sikerült.

Nehéz lenne egy mondatban összefoglalni, hogy ez minek köszönhető. Talán annak, hogy az idén valóban nagy szükség volt a munkánkra, talán annak, hogy a tsz-ek vezetői mindenütt megpróbálták megtenni a tőlük telhetőt; talán annak, hogy a megyei tanács végre aktualizálta magát; talán annak, hogy a szervezésben a kari vezetőség mellett részt vett a kar állami és pártveze-tősége is; talán annak, hogy minden jól összejött. De nem is ez a fontos.

Az a lényeg, hogy minden

Némethi Gábor

Szerettem volna átfogóan foglalkozni az utóvizsga-problémával, de be kell vallanom csak egy napon voltam utó-vizsganezőben, így nincs hoz-zá merszem. Viszont annyit megért az a kiruccanás, hogy a tanár „c” szakosoknak ál-dozhat most pár sort a Köz-gazdász (amennyiben megje-lenik ez a cikk). Ugyanis első tanár „c”-sek utóvizsgá-ját láttam a TTK-n.

Régi tapasztalat, hogy a „nem teljes jogú” helybéliek, mint pl.: a vendéghallgatók általában jobb osztályzatot kapnak a megszokottnál. Gondolhattam, hogy ebben az esetben nincs szó ilyen elnéző vizsgázatásról, hisz akkor nem lenne annyi szeptemberi utóvizsgás mint ahogy arról értesültem. Bár a nagy szám oka az is, hogy a tanár „c”-seknek a TTK-n nincs utó-vizsgaidőszakuk, ha az első vizsgájuk nem sikerül vérmérsékletüktől függően átíz-gulhatják — könyvvél a kezükben — vagy ellőghatják a nyári szünidőt. (Ez előbbi ta-lán nem elhanyagolandó ok ahhoz, hogy néhányan finom fogalmazásban: a szellemi ki-

Mostohaanya?

merültség szintjére érnek vég-zés korukra.)

Ráadásul az „itthoni” déká-ni hivatalban, ha mondjuk az első utóvizsgája „szeptember-ben” nem sikerül valakinek, furcsa módon bukottnak nyil-vánítják, holott még hivatalo-san is két vizsgalehetősége van.

Nem ujjongtam amikor vég-ighallgattam a következő mo-nológót:

Szeptemberben nem sikerült az első utóvizsgám, s nagyon izgultam. Rettenetesen ide-gész voltam már két nappal előtte, amikor a 128-asba siettem, hogy megvegyem az uv-jegyét. Nem kis meglepeté-sre ezzel vártak: — Maga bukott, nincs több lehetősége vizsgázni! — Indok: Szeptem-berben nem lehet kétszer vizsgázni. Sokáig bizonygat-tam, hogy még csak nem is rektori, hanem „egyszerű” utóvizsgát tehetek, csupán annyit értem el, hogy taná-csért elküldtek a dékához,

aki a rektoriba irányított, onnan két szobával „odébb álltam”, majd az ált. kari dé-káni hivatalban kötöttem ki. Ott közölték, semmi problé-ma, telefonáltak a 128-ba. Visszamentem. Zárt ajtó fo-gadott és seregnyi elintézésre váró az ajtó előtt, állítólag több órája ácsorogtak már ott és egészségi állapotuk függvé-nyében összeesés előtt lassan-ként már kezdtek elszállingóz-ni. Egyre kevesebben maradtunk. Háromnegyed óra múl-tával vissza az ált. kari dé-káni hivatalba.

— Esetleg nem lehetne még egyszer telefonálni?

— Tudja, most beiratkozás lesz, elfoglaltak.

— Miért nem írják ki?

— Úgyis tudja mindenki! Nem folytatom tovább...

bár még nincs vége a „kálvá-riának”. Azt hiszem, fölösle-gesen elemeznem ezt a rövid történetet. De térjünk a vizs-gákra!

Dr. Nyilasi, a vizsgabizott-

ság elnöke elmondta, hogy a 80 fős kémiai csoportból a néhány kémia-áruismeret sza-kos (vagyis a mieink) a leg-gyengébbek. (Szinte mind ket-tessel szigoriatozott, legtöbb-jük második vagy harmadik alkalommal, vagy még ké-sőbb.) Persze a 80 diák kö-zött fehér holló a négyes és a 3-as csodálatos jegynek szá-mít. Mindezek ellenére vajon minden tőlünk a TTK-ra át-járó hallgató gyengébb felfo-góképeségű vagy szellemik-ben kivétel nélküli szegénye-bek, mint az elvileg ugyan-olyan oktatási feltételek mel-lett tanuló eötvösisták?

— Nem tudok erre tudomá-nyos magyarázatot adni, de feltűnő a két egyetem illeté-keseinek hozzá nem állása!

Válahogy úgy tűnik olyan ez a kooperáció (amelynek előnyeiről fiatal koromban már én is sokat hallottam) mintha az „érintettek” a Sen-ki földjén „megkapták volna” a szabadságukat arra, hogy kínlódjanak egyedül úgy, ahogy tudnak, mormolhatnak hozzá néhány lelkesítő köz-mondást. Úgy még sosem volt, hogy ne lett volna valahogy. Szegedi

Oktatóink a moszkvai Plehanov-intézetben

ban erős a kereslet ágazati szemlélete is. De ez is a vá-lasz elején már említett té-nyezőknek tudható be.

— Ilyenformán milyen el-méleli távlatokat nyithat meg az együttműködés?

— Együttműködésünknek nemcsak távlatai vannak, ha-nem története is, folytonos kapcsolatban állunk egymás-sal és a közös munka ennek keretében folyik. A szovjet kollégák már a közeljövőben hasznosítani fogják a mi mód-szereink eredményeit.

Ennek az a lényege, hogy mi a szükségleteket a háztar-tások kereteiben elemezzük, egészen a gazdálkodó, tervező családig szeretnénk eljutni, (ezért kísérte oly nagy érdeklődés a háztartásokról szóló munkánkat). Mi pedig a már említett globálisabb szemlélet-ből tanulhatunk, valamint ab-ból, hogy a szovjet kutatók nemcsak a tartós fogyasztási cikkek keresletét kutatják, ha-nem a szükségletek összefüggő más területeit is. A kutatások célja azonos, a kereslet minél tökéletesebb felmérésére és kielégítésére törekszünk, csak kutatási módszereink külön-böznak.

— Milyen konkrét tervek vannak az együttműködés-re?

— Megbeszéléseket folytat-tunk A. A. Uzpenszkij tan-

székezetű egyetemi tanárral, aki ez év novemberében Bu-dapestre látogat azzal a cél-lal, hogy olyan megállapodást kössön a gazdaságtörténeti tanszékkel, mint amilyent már a berlini testvér intézettel kö-tött.

Uzpenszkij elvtárs kifejtet-te, hogy a KGST-országok marketing tevékenységéről monográfiai szeretnének orosz nyelven kiadni és felkérte a tanszéket, hogy még ez év-ben készítsen el másfél-két ív terjedelmű publikációt a magyar marketing alkalmazás elméleti és gyakorlati kérdé-seiről a történeti szemléletet előtérbe helyezve.

Tárgyalásokat folytattunk A. B. Orlov egyetemi taná-ral, aki mint a kereskedelem gazdaságtana tanszék vezető-je ismertette a tanszék kut-atásait és célkitűzéseit. Most jelent meg az egyetem gon-dozásában egy monográfia, amelynek címe „Kereskede-lem a fejlett szocialista társa-dalomban”. Szándékunkban áll a monográfia egyes ta-nulmányait magyarra fordítá-ni, hogy a legfrissebb szovjet elméleti és gyakorlati elkép-zeléseket minél rövidebb idő alatt az oktatásban hasznosí-tuk.

Orlov elvtárs is hangsú-lyozta azt az igényét, hogy a

magyarországi marketing te-vékenységről publikációkat juttassunk el az Intézethez. Minthogy a Szovjet Kereske-delmi Kamara Marketing Szakbizottsága — amelynek Orlov elvtárs is tagja — csak az elmúlt két évben jött lét-re, így minden más szocialis-ta ország e tudományágban szerzett ismeretei és tapaszta-latai segítségét jelentenek számukra.

Megbeszéléseket folytattunk A. E. B. Koszov elvtárral, a Plehanov Intézet dékánhe-lyettesével, aki elsősorban szervezési kérdésekkel és ennek oktatásával foglalko-zik.

Koszov elvtárs nagy jelen-tőséget tulajdonít a két ok-tatási intézmény együttműkö-désének és különösen a veze-tés tudomány területén látja szükségesnek a kooperáció erősítését. Nagyon szeretné ha az egyetem megfelelő tanszé-kének munkatársai előadáso-kat tartanának a szovjet ve-zetőképző tanfolyamokon. Meghívást hoztunk dr. László Imre elvtárs részére.

Összegezve benyomásainkat, úgy véljük, hogy a két intézmény közötti együttmű-ködési kapcsolatok — első-sorban tanszéki szinten még koránt sincsenek kihasználva. Számos lehetőséget látunk az eddig kialakult formák to-vábbfejlesztésére is. A társ-intézményről nagy érdeklődést észleltünk oktató és tudomá-nyos kutató munkánk iránt és egy sor elméleti problé-mát is megvitattunk.

Köves András

Lapunkban már többször írtunk a szovjet és magyar közgazdasági szakembergárdá tapasztalatcserejéről. Ezúttal dr. Molnár László elvtárs, a piacutató tanszék vezetője adott interjút a Közgazdász-nak, a moszkvai Plehanov in-tézetben tett tanulmányút-járól.

— Ki volt a tárgyalópár-tner?

— A megbeszélések, első-sorban a Plehanov intézet Szükséglet és Fogyasztás Gaz-daságtana Tanszék vezetőjé-vel, Mocsalov elvtárral — aki egyben az intézet rekto-ra is —, valamint munkatár-saival folytak. A főtéma a „Magyar háztartás gazdálkodá-sok modellje” című tanul-mány volt.

A vitán természetesen részt-vett a szerző, dr. Hoffmann Istvánné tanszékünk docense is.

— Milyen a marketing a Szovjetunióban?

— Nézze, ez nálunk is fia-tal tudomány, a Szovjetunió-ban pedig a gazdaság óriási méretei és a központosítot-tabb gazdaságirányítási me-chanizmus miatt, méginkább az.

Különálló diszciplínaként nálunk csak 1975 óta kezelik. A fő különbség az ő és a mi közlekedési módunk között az, hogy a szovjet kutatók globá-lisan ragadják meg a kereslet-kutatás problémáit. Össztársá-dalmi méretekben vizsgálják, hogy milyen volumenű a la-kásra, élelemre ruházatra stb-re irányuló szükséglet. Terve-zési rendszerünkkel összhang-

Választások után — választás előtt

Az elsős alapszervezeti választások után és az évfolyam-vezetőség megválasztása előtt a KISZ-bizottság I. évfolyam-felelősével, Vadász Endrével beszélgettünk.

— A választások közvetlen előkészítésében a jelölő bizottságok, tehát az elsősök egy része is jelentős munkát végzett. Milyen tapasztalatok szűrhetők le az ő munkájukból?

— A hibákkal kezdeném, hiszen jövőre és az elkövetkező időszakban erre kell majd figyelniünk. Jellemző volt, hogy sok helyen a jelölő bizottság munkája csak a vezetőségre vonatkozó javaslatok begyűjtéséből állt. Fontosnak tartottuk volna, ha többet foglalkoznak az elképzelésekkel, azzal, hogy ki mit vár az itteni mozgalmi élettől, és éppen, hogy mit kíván tenni ezért. Ez a következő feladat az egyéni vállalások és az akcióprogram elkészítéséhez adhatott volna alapot. De a közvetlen célt, az adott feladatok végrehajtására, adott célok elérésére alkal-

mas vezetőség kiválasztását jól szolgálta munkájuk.

— A választások során mennyire tükröződött a jelölő bizottságok alapos munkája?

— Az esetek jelentős részében a megválasztott vezetőségek és a jelölő bizottságok által adott javaslatok egybeestek. Ez persze több okra vezethető vissza, hiszen olyan alapszervezetek is voltak, ahol csak lustaságból adták le szavazataikat a hivatásos jelöltre. Vagy ott volt még ilyen „belenyugvásos” választás, ahol a törökbálinti tábor és az eltelt idő ellenére sem ismerték meg eléggé egymást.

Általában azért elmondható, hogy a taggyűlések jól előkészültek voltak, az alapszervezeti tagok pedig felelősséggel, érvek és indokok alapján választották maguknak vezetőiket. Így volt például az 5. csoportnál, de bizonyára sok más helyen is, hiszen nem tudtam mindenhol ott lenni.

— A választásokon részt vettek az évfolyamvezetőségbe jelölő bizottság tagjai. Milyen

tapasztalatokat szereztek, hogyan áll most a jelölési munka?

— Mint közismert, a küldötttervezlet tavalyi határozata alapján minden elsős választható az évfolyamvezetőségbe. Ez más, mint ahogy a korábbi években történt. Megjegyzem, a választás a mostani módon felel meg a KISZ szervezeti szabályzatának, amely kimondja, hogy minden KISZ-tag választható. Ebből az következik, hogy a csoportok akárhány embert javasolhatnak a szűk vezetőségen és a küldötteken kívül is. Így több ember kap lehetőséget, ami a jelölő bizottság munkáját is jelentősen könnyíti, hiszen több jelölt közül választhatja ki azt a néhányat, akiket a jelölőlistára javasol majd. Eddig mintegy 80 személyre érkezett javaslat, ezek többségével már elbeszélgetünk.

— A vezetőségválasztások után hogyan látod az I. évfolyam helyzetét?

— Egyelőre még nincs összképünk. Jól előkészített választások után többnyire lelkes vezetőségek alakultak. Igaz, a felelősséggel még baj van — ezt az október 9-i vezetőképzésről való nagy létszámú távolmaradás bizonyítja —, de ez, azt hiszem, az igazán önálló és szabad KISZ-életre való átállás nehézségeinek tudható be. Végül is biztosítottak látszik a jó mozgalmi munka. Egy pillanatra sem szabad azonban elfelejteni senkinek azt, hogy olyan lesz a KISZ-élet, amilyenre alakítjuk.

Lehetőség van, munka van, csak csinálni kell.

— Mi lesz az instruktorok szerepe ezután?

— A direkt irányító, vezető szerepük megszűnt a vezetőségek megválasztásával, feladatuk a továbbiakban az, hogy tanácsalkkál, tapasztalataikkal segítsék mind a vezetőket, mind az egyes emberek munkáját tanulmányi és mozgalmi téren egyaránt.

Király László

Szemtanúk a forradalomról

Intarziák, rajzok a szoba falán — mind Nagy Jenő iparművész munkájáról tanúskodnak. Amikor megtudja, hogy a Közgázújságtól jöttem, azt mondja: Tíz évvel ezelőtt — 70 évesen — végeztem el a pártiskola háromhónapos közgazdasági továbbképzését. Azokban az években kezdtük felismerni a gazdasági élet jelentőségét.

— Őt hol érte az októberi forradalom híre?

— Egy papírgyárban dolgoztam műszaki rajzolóként, mint hadifogoly. Tudtuk, hogy lesz forradalom, mert az oroszok már a februári polgári forradalom után azt mondták: ez még nem az igazi.

1917 decemberében már vörösgárdista voltam. Az orosz munkások győztek meg arról, hogy nekik segítsünk, ha békét akarunk.

Megsárgult, félve őrzött képeplapot vesz elő egy mappából.

— Ezt még 1917. március 14-én a fogságból írtam a szüleimnek. Németül írtam, hogy a cenzúra miatt elrejtessék benne egy-két magyar szót. „Ich habe schon geschrieben das der Lázongó Johann ist auch hier... Lázongó ist auch gesunt.” A hatóságok azt gondolták, hogy a Lázongó egyszerű személynév. Persze nem mindig sikerült megtéveszteni őket.

Másik lapot vesz elő, középen hosszanti fekete csík — a vegyszeres cenzúra nyoma.

— Az oroszok úgy mondták: Kerenszkij — háború, Lenin — béke. Ekkor hallottam először Lenin nevét, s rögtön a „béke” szóval együtt.

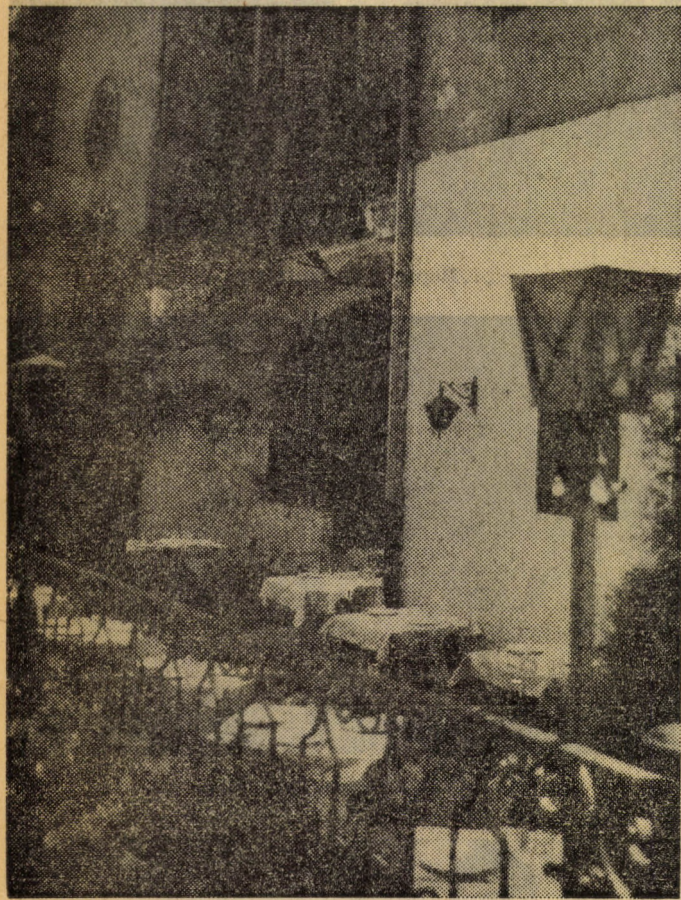
— Mint a Vörös Hadsereg tagja, milyen harcokban vett részt?

— Ott voltam több ellenforradalmi megmozdulás leverésénél és Szimbiirsk (ma Uljanovszk) felszabadításánál. Ez utóbbi szoros kapcsolatban volt a Lenin ellen elkövetett merénnyel. Zászlóaljgyűlést hívtunk össze, ahol valaki felvetette, hogy a terrorra terrorral kell válaszolnunk, zászlóaljunk a jövőben nem ejt hadifoglyot. Mások vitába szálltak vele: és ha az elfogott személy proletár, akit úgy hajtottak a fehérek hadseregébe? Végül úgy határoztunk, hogy ha munkás vagy szegényember az, akit elfogunk, akkor élve hagyjuk. Ekkor egy alacsony vöröskatonára felállt és azt mondta: az igazi bosszú az lenne, ha visszafoglalnánk Szimbiirsket. Néhány hét múlva megindult a harc és felszabadítottuk a várost.

Moszkvában az a szerencse ért, hogy amikor a Kreml falainál őrt álltam, megszólított Lenin. Többek között azt mondta: adja az élet, hogy soha többé ne legyen szükség puskára. De ha úgy fordulnak a dolgok, hogy mégis kell, akkor jól markolja meg a puskát polgártárs.

Ezek a szavak nagyon megzavartak, mert akkoriban úgy képzeltem, hogy a forradalom elválaszthatatlan a puskától, s ha lelovöldöztük a burzsoákat, akkor befejeződött a forradalom és létrejön a kommunizmus. Sok év telt el addig, mire megértettem, hogy a forradalom nem egy rövid szakasz, hanem hosszú folyamat, melyben nem mindig a puszta a legfontosabb fegyver.

F. P.

Fotó: Fátih Péter

A közgáz feketelistája

Délutánonként hosszú sor kígyózik az aulában. Tagságikat osztanak. Az asztal mellett ülők között egy szőke srác szorgalmasan lapozgat. A személyikben, összehasonlítva számukat egy listával.

Töle, Ballák Ferenc III. évf. iparostól, a Közgáz Klub egyik főrendezőjétől érdeklődtem az iránt, mi is ez a listám.

— Tavaly amikor megszerveztük a klubot, felvettük a kapcsolatot a már bevált egyetemi klubokkal. Így kaptuk meg azoknak a névsorát, akiket a KEK-ről, a Várklubról, az E klubról a Münnichből és a Vásárhelyiből kizártak. Ezt a névsort ebben az évben újra kiegészítettük. Körülbelül 500 név szerepel benne jelenleg.

— Milyen okok miatt kerül a sor kitiltásra?

— A legsúlyosabb vétségek közé a verekedés, botrány okozása, lopás, illetve annak gyanúja tartozik. Ezekre a Közgázon is volt példa. Tavaly egy fiú elemelt egy Laney erősítőt, s épphogy utolértük a villamosmegállóban. Ez az úgy természetesen nem fejeződött be egy sima kitiltással, továbbfolytatódott a

rendőrségen. Verekedésre is volt precedens, a kapu előtt, illetve egy srácnak ki tudja miért, jó nagyot behúztak a vécében. Teljes vagy ideiglenes kizárást jelent a részegeskedés, a tagsággal való viszálylás (másnak átadja a tagságiját), agresszív magatartás, valamint az üvegezés.

— Hogyan történik az eltáncolás?

— A legsúlyosabb esetekben — amiket már említettem — azonnal véglegesen bevonjuk a tagságit. Egyébként, részegség, esetleg üvegezés stb. esetén a klub vezetősége mérlegeli a tényeket, s dönt a kitiltás időtartamáról.

— Várható, hogy a lista és a rendezők ébersége következtében csökken a rendbontások, kellemetlen afférok száma a Közgázon?

— Ezt az ideál évadnyitása bizonyítja. A lista alapján sokan nem kaptak tagságit, valamint a kapunál álló és a bent tevékenykedő rendezők is azonnal kiszűrik, a nemkívánatos elemeket. Így maximálisan igyekezünk biztosítani a feltételeket a kulturált kellemes szórakozáshoz.

K. É.

Szibériai utazás

Nem mondom túl nagyot, amikor kimondom, hogy ma a közvélemény szemében az egyik legnépszerűbb ember (ha lehet ezt így mondani) a külföldi tudósító. S fakad ez abból a természetes éhségünkben, amelyet a világ kis és nagy dolgainak megismerése iránt érzünk. Ők azok, akik szobánk falát eltüntetve, szélesebb kilátást nyújtanak a világra, s a saját érzéseiken keresztül mi is résztvevőivé válnak élményeiknek.

Nem hivatalos státusszal, de a Közgázújságnak is vannak ilyen külföldi tudósítói, azok az utazók, akik megérkezve a világ egyik-másik pontjáról, talán kevésbé hivatalos, de éppen ezért, élménydúsabb útibeszámolóikkal érdemlik ki a külföldi tudósítói címet.

A nyár folyamán 17 ezer kilométert tett meg Koncz Péter. A hosszú út, a Szibériában töltött négy hét alatt szerzett élmény, kíváncsi tesz mindnyájunkat, akiknek talán soha nem lesz alkalma egy ilyen nagy utazásra. Nyomába szegődünk, hát gondolatban.

gozott a táborban. De találkoztak más magyar egyetemistákkal is, akik a Szovjetunióban tanulnak.

— A reggeli ébredéssel egyszerre táruult elénk az LPK, a világ legnagyobb erdőipari komplexumának építése. Itt különböző fajta cellulóztermékeket, vegyipari, faipari alapanyagot fognak gyártani. A KGST keretében történő építkezést terüzerint 1979-ben fejezik be. Jelenleg az alapozási munkák befejezésénél tartanak és már építik azt az acél-szerkezetű csarnokot, ahol a termelőgépek lesznek felállítva.

Ejtőernyővel lebegve a Tajga felett, egészen más kép fogadta még azt a kis csoportot, amelynek az volt a feladata 1963-ban, hogy felmérje a te-

repet és kijelölje az erőműépítésnek a helyét. Az ejtőernyősök az Angara folyó mellett Bratszktól 260 kilométerre Északra értek földet. A legjobb adottságokkal rendelkezik a táj, a faipari komplexum létesítéséhez, állapították meg. Fa, víz, elektromos energia, mind a három helyben van. 1963-ban már el is kezdtek a város és a GESZ (vízierőmű) építését. Ha elkészül, teljesen, ez lesz a világ második legnagyobb erőműve, teljesítményben megelőzi a Bratszkit.

— A munkakezdésnél kicsit meghökkentünk. A mérnök kezünkbe nyomott egy rajzot és azt mondta: esserint készítsük el a zsálužási munkát a betonozáshoz. Együtt dolgoztunk az orosz diákokkal, de ők sem voltak okosabbak nálunk. Sze-

rencsére én valamit konyfítottam az ilyen műszaki rajzokhoz, így aztán hosszas tanakodás után, hozzáláthattunk a munkához, amit mindvégig teljesen önállóan végeztünk.

A diákok reggel fél 9-től, délután 6 óráig dolgoztak. Később, hogy a szabad szombatot biztosítsák, kitolták a munkaidőt este 8 óráig. Az ebéd-idő 1-től 3-ig tartott, ez volt a helybéli szokás. Az építkezésen volt az ebéd is. Mindennap egytálalt főztek. Ez volt a reggeli, ebéd, vacsora. Közben, ha nagyon besűrűsödött, felengedték vizet. Volt, aki nehezebben szokta meg. Ebből kifolyólag a legkeresettebb gyógyszer a Sulfaganidin volt. De a gyomorrontásnál nagyobb baj, betegség nem fordult elő a táborban.

— A munkaidőt körülbelül 50 százalékban tudtuk kihasználni, nem a mi hibánkból. Miután a szovjet diákok teljes fizetésért dolgoztak, nem volt számukra teljesen közömbös, ha éppen télen voltunk. Ezzel kapcsolatban az építkezés főmérnökével beszélgetve elmondta, hogy noha napi egymillió rubel értékű anyag épül be, közismert az építkezés vezetősége előtt a munka szervezetlensége. Ezzel az építési tempóval nem fog elkészülni határidőre a komplexum — mondotta, éppen ezért utána néznek és hamarosan bevezetik itt is a hálótervezést.

Az építkezésen a magyar diákok találkoztak a Kun Béla

— Egyetemünk részéről tagja voltam, annak a tizenöt személyből álló diákcsoportnak, amelyik idén nyáron Usztyilimszkben töltötte a nyarat. Az Irkutszki Állami Zsdanov Egyetem és a mi egyetemünk csereegyezménye alapján tizenegy fiú és négy lány utazott a szibériai építőtáborba. Az volt a feladatunk, hogy három héten át dolgozzunk az usztyilimszki erdőipari komplexum építésén.

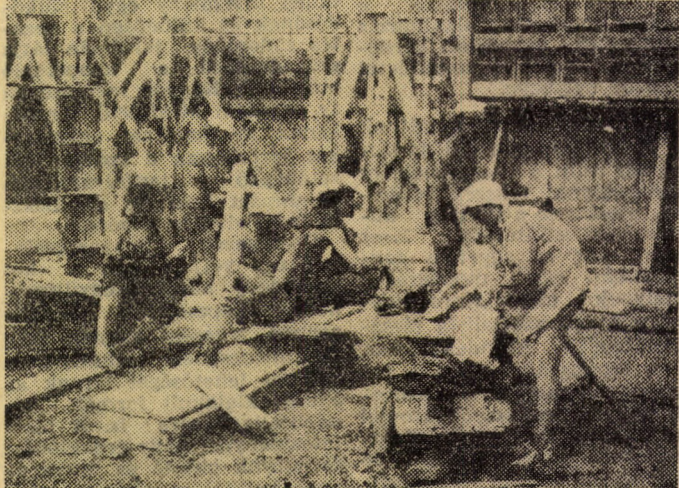
Ennyit tudott az utazás programjáról Péter és a csoport többi tagja. Amikor a hivatalos, száraz tény élménnyé kezdett válni számukra, akkor már főtt voltak néhány ezer méter magasan a Szovjetunió égboltozatát repesztve, egy TU 154-essel.

— Moszkvából indulva a hat és félórás repülőt alatti lát-

tunk egy csodálatos naplementét és egy napfelkeltét. Irkutszkban már vártak bennünket. A város repülőtere még egyszer akkora, mint Ferihegy. Autóbuszon városnéző körútra indultunk, sőt hajókatunk az Angarán is, de mindenki olyan fáradt volt, hogy legnagyobb sajnálatunkra, útközben elaludtunk.

Utunk végcéljához Usztyilimszkbe éjjel három óra körül érkezünk. Az utazás során alkalmunk volt megismerkedni a hozzánk csatlakozó nemzetközi építőtábor más csoportjaival is, akikkel aztán egy fedél alatt laktunk egy félig kész irodaépületben, távol a várostól, közvetlenül az építkezésen.

A tizenöt magyar diákon kívül lengyel, NDK, mongol diákok és az irkutszki egyetem hallgatóinak egy csoportja dol-

Hosszas tanakodás után azért csak kiderült, hogyan is kell a tervrajzot megvalósítani. Készül a zsálužás.

A tábori szerelés egyik fő kelléke a szűnyogsapka. Viselése, mint látni elragadó külsőt, de főleg biztonságot nyújt a tajgai „vadállatokkal” szemben

Napjainkban sok szó esik a családjogi törvényről, a túl fiatalon kötött házasságokról, köztük a diákházasságokról is. Az elmúlt évek tapasztalatai mutatják, hogy ez valóban komoly probléma, hiszen a korai házasságoknak elég nagy része nem bizonyult tartósnak. Néhány adat egy Magyar Nemzetben megjelent cikkéből: „Budapesten 1975-ben 21 468 házasságot kötöttek és 7286-ot bontottak fel... az elvált asszonyok több mint 1 százaléka nem töltötte be a 19. évét.

A házasságok az egyetemen kötetnek

Ez a probléma vezetett bennünket, amikor elhatároztuk, hogy a mi egyetemünkön kérdezzük meg olyan diákok véleményét, akik már házasságban élnek.

Első riportalanyom akivel beszélgettem, Kunos Pálné, III. évf. közl. szakos hallgató, napalinn végzi az egyetemet. Ezt azért hangsúlyozom, mert Mari nemcsak feleség, hanem már két kisgyerek anyja, és azt hiszem ilyen nagyon ritkán fordul elő az egyetemisták között.

Első ránézésre nem sokban különbözik diaktársaitól, farmernadrágot hord, mint a legtöbben, táskájaiban jegyzeteket. A kívülálló biztosan csodálkozna, ha látná, hogy az egyetemről hazafelé menet az óvodába megy be, ahonnan négy- és öt éves gyermekeivel együtt jön ki.

Amikor megkértem Marit erre a beszélgetésre, először szabadkozott;

— A mi esetünk nem tipikus. Tudom, hogy nagyon kevés egyetemista házaspár élhet ilyen jó körülmények között.

Ennek ellenére kíváncsi voltam a véleményére, hiszen maga a téma nagyon sokrétű.

Mivel a cikk elindítója — részben — a rövid életű házasságok problémája volt, első kérdésem is ehhez kapcsolódik.

— **Ti mióta vagytok házasok és általában mi a véleményed a túl korai házasságokról?**

— Középiskolás korunk óta, tíz éve ismerjük egymást, és hat éve vagyunk házasok. Szerintem az, hogy valaki fiatal egyáltalán nem baj, attól még lehet tartós a házasság. Saját tapasztalatom alapján úgy érzem, nagyon jó, hogy fiatalon lettünk szülők és fiatalok leszünk még akkor is, amikor a gyerekek már nagyobbak. Emellett szerintem fiatalon könnyebb az alkalmazkodás is.

— **Hogyan éltek most, milyenek a lakáskörülményeitek?**

— Mind a ketten pestiek vagyunk és jelenleg anyósomék-

kal együtt lakunk. A lakásból két szobát használhatunk, ezek közül egyiket mi is rendeztük be. Később természetesen szeretnénk saját lakást, be is adtuk már az igénylést, azonban mindenki tudja, hogy jó pár év, amíg lakást kap az ember. Mi elég jó körülmények között tudjuk ezt a néhány évet kivárni, ezért is mondtam az elején, hogy a példánk nem általános.

— **Milyen támogatást kaptok, vannak-e anyagi gondjaitok?**

— Komolyabb anyagi nehézségeink tulajdonképpen soha nem voltak. Férjem dolgozik, ő számít eltartónak, és így mint I. kategóriás kapok szociális támogatást itt az egyetemen. Emellett társadalmi szerződést is kötöttem, a MÁV budapesti igazgatóságának ösztöndíjasa vagyok. Elfordulok, hogy a sok apróbb kiadás miatt „kifutunk” a pénzből, de ilyenkor mindig kérhetünk kölcsönt anyósoméktól.

Egyébként is sok segítséget kapunk a szülőktől — folytatja Mari — és ez még talán többet jelent számomra. A háztartásra hétközben nincs gondom, így a házimunka nem sok időt vesz el a tanulásból és a gyerekekkel való foglalkozásból. Ahogy mondtam, a lakásban is elég sok hely van négyünk számára. Ha sok órában van az egyetemen, édesanyám megy el a gyerekekért az óvodába. Mindez igen nagy segítség nekem.

Bennem egy pillanatra felmerült, hogy vajon nem túl szoros-e a függés a szülőktől. Mari elmondta, hogy természetesen alkalmazkodni kell egymáshoz, azonban így is viszonylag önállóak, szüleik inkább tanácsot adnak, közvetlenül nem szólnak bele életükbe, pl. gyerekeivel, időbeosztásba. Beszélgetés közben feltűnt nekem Mari végtelenül nyugodt, derűs természete. Éppen ezért megkérdeztem:

— **Hogyan tudod összeegyeztetni a tanulást és a családot? Milyen az időbeosztásod?**

— Azt, hogy a kettőt sikerült összeegyeztetni, nagyrészt a körülményeknek köszönhetem. Anyósomék tették lehetővé, ők támogattak, hogy nappal tanulhassak. Hiszen már megvolt mind a két gyerek, amikor elkezdtem az egyetemet. Első éves koromban komolyabb gondot az jelentett, hogy sokat voltak betegek a gyerekek. Akkor viszont az én nagymamám vállalta a gyerekekre való vigyázást.

Hétköznapjaim körülbelül így telnek el: Reggel korán, mielőtt egyetemre jövök, én viszem óvodába a gyerekeket, férjem ilyenkor bevásárol. Délutánig itt vagyok az előadásokon, szemináriumokon, illetve tanulok, és délután 4 óráig megyek a gyerekekért. Ilyenkor egész estig velük foglalkozom, mesélek nekik, együtt játszunk. Az estből, az éjszakai még jut idő a tanulásra is.

— **A gyerekek hogy viszonyulnak ahhoz, hogy egyetemista a mamájuk, gondolkodtál arra, hogy „megértőek-e”, ha tanulnod kell?**

— Most még nem sok mindent értenek meg abból, hogy mi is ez. De tény, hogy nagyon szeretnek bejönni ide hozzám az egyetemre, és ők is egyetemisták „akarnak” majd lenni. Ha komolyan tanulnom kell sohasem zavarnak, valahogy átérzik, hogy ez nekem fontos.

— **Nem jelent számodra túl nagy megterhelést a hármasszerep, egyszerre anyának, feleségnek, egyetemistának lenni?**

— Egyáltalán nem érzem ezt a megterhelést. Egyrészt, mert kapok segítséget, másrészt saját magam is szereték tanulni, még család mellett is. Az én esetemben talán egy lendítő erő is ez, ugyanis a teljesség kedvéért el kell mondanom, amikor két éve elkezdtem az egyetemet, már másodszor jöttem ide. Középiszkola után rögtön a közgazra jelentkeztem, fel is vettem. Ekkor azonban

nem ment jól a tanulás, igaz, sportoltam — úsztam — is mellette és ez rengeteg időt elvett. Amikor nem sikerült minden vizsgámat letenni, úgy döntöttem nem ismétlem évet, inkább egyelőre abbahagyom az egyetemet, és elmentem dolgozni a MÁV Rákosrendező pályaudvarára. Közben születek a gyerekek és a megszaporodott gondok mellett is úgy érzem, hogy szeretnék továbbtanulni. Ekkor már sokkal jobban igényeltem a tanulást, mint pár évvel korábban.

Valóban, a második startolás után és a családi élet mellett sikeresebben vette az akadályokat, átlaga általában 4-es volt.

— **A másféle életforma, másféle gondok alapján természetesen adódik a kérdés: milyen a kapcsolatod a csoportoddal?**

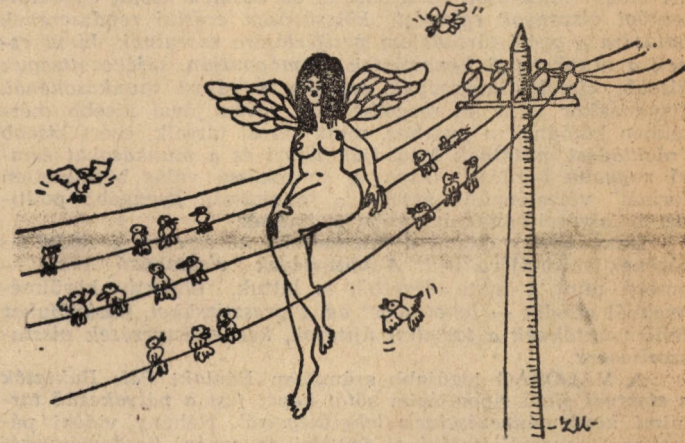
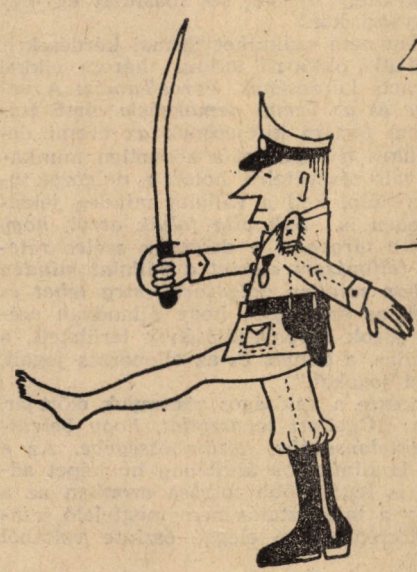
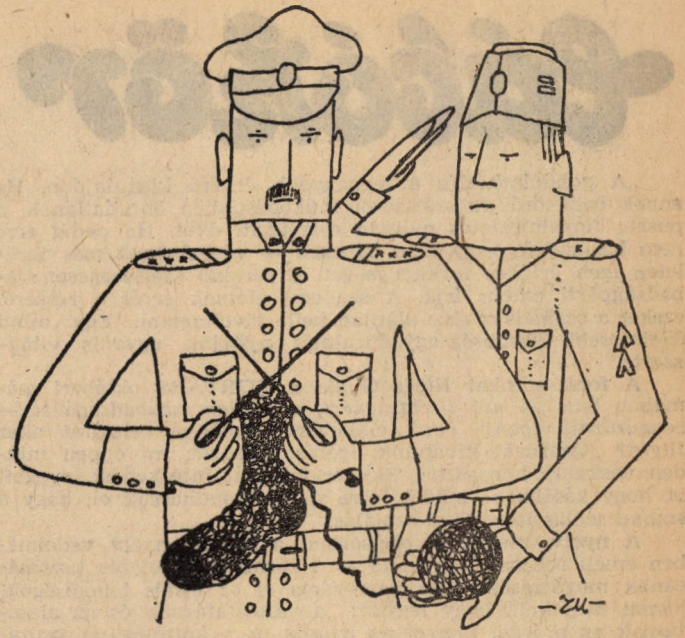
— Nagyon jól megtaláltam az összehangot csoporttársaimmal, nem érzem köztük ezt a különbséget. Nem nagy képűség, valóban így van, hogy mindenki jó a viszonyom és úgy érzem hallgatnak rám a többiek. Talán éppen ezért váltam el tavaly a KISZ-titkárságot, mivel engem javasoltak.

— **Végül a szokványos kérdés: szórakozásra milyen alkalmatok nyílnak?**

— Elég ritkán járunk szórakozni, aminek az időhiány mellett — férjem délután 5-ig dolgozik — az az oka, hogy eléggé „otthonülő” vagyunk. A hétvégém teljesen a család, és ilyenkor majdnem mindig elmegyünk valahova kirándulni.

★
Ebben a riportban egy arcot mutattunk be, egy nyugodt kiegyensúlyozott egyéniséget ismerhettünk meg. A témát természetesen folytatjuk, a sokat vitatott diákházasságokról minél több, más-más körülmények között élő diák véleményét szeretnénk megszólaltatni.

Fodróczy Annamária

Halász Géza karikatúrái

Alkalmi rekamié, úgy látszik kényelmes pihenőt nyújtót, akkor, amikor éppen nem volt egyéb tennivaló

A tábori sportban az abszolút győztes a magyar csapat volt. Képiükön a tábori bajnok focicsapat

ifjúsági építőbrigáddal. Ők háromszáz-an dolgoznak, rajtuk kívül száz bulgár sofőr és 50 NDK szakmunkás van Uztyliimszkben.

— Az 56 ezer lakosú várost faházak és 6-8 emeletes kőházak alkotják. Hozzávetőleg mintegy 30 ezer ember él faházban. A város távfűtéses és minden energiaszükségletüket elektromos energiából nyerik. Jó az ellátás. Szépek az éttermek. **Érdekes színfoltja Uztyliimszknak a gidpasztásatka, ahol 500 ember táncolhat egyszerre.** Ez olyan, mintegy fából körbekerített karám, körülről ülőpadokkal, belül táncterrel. Nagy reflektorok világítják meg ezeket a szabadterei szórakozóhelyeket. A városnak négy gidpasztásatkája van.

A városban közismert, hogy olyan emberek is laknak, akik valamilyen köztörvényes bűncselekményt követtek el, és vállalták, hogy a törvényáttal kiszabott szabadságvesztés idejének dupláját az Uztyliimszk-i építkezésen töltik. Ez az ötezer ember itt teljes szabadságban él a családjával. Egyetlen kööttségük, hogy a várost nem hagyhatják el.

Ha a városba mentek a magyar diákok, gyakran szórakoztak a Kun Béla ifjúsági brigád jól felszerelt kollégiumában. Saját stúdiójuk van, sőt az asztalosok maguk készítették fából a kollégiumban egy minibárt.

A kollégium KISZ-alapszervezetei közössége egy alkalommal közös kirándulást szervezett részükre a tajgán. — Cso-

dalafosan szép volt az a szombat, vasárnap. A szabadban főztünk, fociztunk, sátrakban aludtunk és a Tajga kristálytiszta vizét ittuk.

Munka után az építőtábor szabad programjának kedveztek az Uztyliimszkben is fellelő éjszakák. Július közepén, csak éjjel fél egykor lett sötét, és hajnali fél 3-kor már világosodott. De a két időpont között sem volt igazán sötét, inkább csak szürkület. Csak július végén tűntek el a fehér éjszakák.

— Este 9 órákor kezdődött a tábori program. **Nemzetközi estek váltották egymást.** Nagy sikere volt a magyar estnek. Músort után, beszélgetések, ismerkedések kezdődtek. Legjobb az oroszokkal és a mongol egyetemistákkal barátkoztunk össze.

Noha, a tábor szervezetsége nem volt igazán jó, azért volt néhány felejthetetlen élményrészlet. Láttuk a Tajgában épülő új várost. A panel-elemekből épülő házak a jelenlegi várostól húsz kilométerre nőttek ki a földből. **A várost körülvevő Tajgát 70 kilométer széles gyűrűben irtják az erdőipari komplexum ellátása céljából.** A szakemberek szerint mire a gyűrű körbe ér, a fák a kiirtott részen újra nőnek, így a körforgásnak soha nem kell megszakadnia.

A három hétig tartó munka után kezdődött a **kilencnapos kulturprogram.** **Ellátogatunk Bratszka.** Itt három napot töltöttünk a tengerparton. Ez a tenger nem más, mint a vízi-erőmű duzzasztója, körülbelül ötször akkora, mint a Balaton. Volt alkalmunk megtekinteni

az erőművet belülről is. A kórház tisztaságával vetekedő, cseppezett erőműnek nagyon sok külföldi látogatója van. Energiatermelése Magyarország és Bulgária villamosenergia szükségletét fedezné. Az erőmű mellett Uztyliimszk terveihez hasonlóan itt is egy nagy cellulóz komplexum üzemel, amelyet szintén meglátogattunk.

Bratszka hat városrészből áll, egymástól mintegy 15 kilométer távolságra. A városrészeket erdőszávok választják el egymástól, autóbusszal biztosítva a közlekedést.

Utunk legsodálatosabb állomása volt a **Bajkál tó melletti Lisztvianka üdülőtelep.** Innen hajókirándulást tettünk egy félszigetre. Jártunk egy érdekes múzeumban, amelynek összegyűjtötték a Bajkál tónak és környékének gazdag élővilágát. Hatvannégy halfajtával ismerkedtünk meg, köztük a kedvencünké vált omüllal. Ezt a halat salátaként fogyasztottuk egy kutatóhajón, amelynek vendégei voltunk.

Irkutszka szárnyashajóval érkeztünk. **Két napot töltötték Szipéria legnagyobb városában.** A város fellendülése a dekabriskák száműzetésével vette kezdetét. Ekkor honosították meg itt a kultúrnövényeket, házi állatokat. Irkutszka utolsó állomása volt a Kína felé vándorló kereskedők útjának. A város szomorú nevezetessége, hogy minden ötven évben egyszer leégett. Elrendelték később, hogy a gazdag kereskedők kőből építsék a házakat. Ez a kőből épült fő utca, azóta is megmaradt.

550 ezer lakosa, nagyon szép faházakban él. A 11 kolostorból három ma is működik.

Gazdag arany-, ezüstbányái, drágakő lelőhelyei vannak. Nagyon olcsó itt az arany. Az országból kiutazók fél kiló aranyat vihetnek magukkal.

— Az irkutszki Zsdanov Állami Egyetemet is volt alkalmunk közelebről megismerni. Itt mindent tanítanak, ez az egyetem sok fakultásával ellátja Szipériát, egyetemet végzett szakemberekkel.

A városban emlékmű legnagyobb egyetemével ismerkedtünk meg, utunk közvetkező állomásán Novoszibirszkben. Ebben a gyönyörű városban egymillió-háromszázezer ember él. Itt, a nagyváros mellett van a tudósok városa, a tanítási időszakban 70 ezer lakossal. Az itt élő diákok, professzorok és az oktatást, kutatást kiszolgáló személyzet 17 kutatóintézetben, egy csomó főiskolán, egyetemen tevékenykedik. Szoros kapcsolat van a hallgatók és a tudósok között. **Magas az oktatási színvonal.** Itt képezik a Szovjetunió minden részéről összegyűjtött kis zseniket.

A városban emlékmű hirdeti annak a novoszibirszki hadosztálynak a hősiességét, amelyik a második világháborúban megvédte Moszkvát, a német fasiszta megszállástól.

Egy napot töltöttek útjuk utolsó állomásán, Moszkvában, aztán repülővel hazaszálltak.

A legkisebb falutól a legnagyobb városig sokmindent láttunk a 15 közigazós, nyáron. Megismerte az ott élő embereket, ha rövid időre is, de bele illeszkedett rendjükbé, megkóstolta szokásaikat. Ilyen gazdag élmény után most már csak egy vágyuk van: még egyszer viszontlátni Szipériát.

H. E.

Tárgykor

„A gondolatközlés a legnagyobb értékű köztulajdon. Ha ennek összetörői és szétszórói működésükben öntudatlanok, a pusztító figyelmeztetés nyilván észretéríti őket. Ha pedig erre nem hajlandók, vagy nem képesek — végezhetnek más területen igen értékes tevékenységet. E sorokat szélsőségesen szabadságpárti ember írja. A szellemi életnek erről a részéről ezeket a szabadság elve alapján kell távol tartani. Egy mind féltelmesebb kisebbség egyeduralmát nyögjük ugyanis világszerte.”

A fenti sorokat **Illyés Gyula**, a KORTÁRS októberi számában írta „A szó tisztaságáért, a szellem szabadságáért — cenzúrával? Igen!” című cikkében. Valóban cenzúrát akar Illyés? „Cenzúrát kívánunk, igenis cenzúrát, mi éppen minden vaskalap horpasztói. Először is tehát intézkedést, avégett is, hogy később — módot leve rá — mondassuk el, hogy a szabad szólas itt szabad szajálás.”

A nyelv, mégpedig elsősorban a beszélt nyelv védelmében emeli fel szavát a költő — a forma, a kifejezés tisztaságának megőrzéséért. Ez nem zárja el az újítás lehetőségeit, hiszen meg kell, hogy legyen: „a változtatásnak és az alapításnak az a joga, melyet az ifjúság és a költészet (a prózafő is lehet költő) igényelhet magának. Ezek még szabályt sértve is újítanak, ha van, ami újításukat hitelesíti és a nyelv ízlésével elfogadható. Ugyanígy újíthat, sőt másíthat egy-egy munkaközösségi, tevékenységi kör.”

Ez az újítási szabadság nem szűkülhet formai kérdésekre. A TÁRSADALMI SZEMLE októberi száma három cikket szentel az üzemi demokrácia kérdésének. **Poros Tamás**: A vezetéki rendszer fejlesztése és az üzemi demokrácia című írásában így fogalmaz: „Nem tartom kifejezőnek az üzemi demokrácia szót, mert leszűkíti a fogalmát a közvetlen munkahelyi ügyek intézésében való részvételre, holott a dolgozók tulajdonosi jogainak érvényesülni kell a vállalat minden jelentősebb ügyének intézésében is. Sok vita folyik arról, hogy minden ügyet meg lehet-e tárgyalni a dolgozók széles rétegeivel. Tapasztalatom és felfogásom szerint a vállalat minden ügyét valamilyen formában minden dolgozóval meg lehet és meg kel tárgyalni. Ehhez az szükséges, hogy állandóan szélesítsük a demokratikus jogok érvényesülésének területeit, a tájékoztatás, a véleményadás, a döntés és az ellenőrzés jogait, mint alapvető tulajdonosi jogokat.”

A szerző felfogása messze a valóságos viszonyok előtt jár. Ezzel ő is tisztában van: „Gyakori tapasztalat, hogy beleütökünk a dolgozók érdektelenségébe, közömbösségébe. Az e problémákkal foglalkozó tanulmányok általában hű képet adnak a helyzetről. Ennek is legfőbb forrása azonban az a jogos kiábrándulás, amely a tájékoztatás nem megfelelő színvonalából, nem időben történő, nem eléggé őszinte voltából fakad.”

A tények forrása, azonban nem a kiábrándulás. **Ladányi János**: Közégekben élő munkások című tanulmányában tényekről ír, a SZOCIOLOGIA 1977/1. (legutóbbi) számában: „A vidéki munkások az üzemi és az üzemen kívüli egyenlőtlenségi viszonyok egymást kölcsönösen erősítő rendszerének hatására a gyári társadalom perifériájára szorulnak, kívül esnek a munkahelyi kapcsolatok csomópontján, tájékozottságuk kisebb, kiszolgáltatottságuk erősebb a városi munkásokénál. Ugyanakkor létük és megélhetésük révén jóval kisebb mértékben kötődnek a gyárhoz, mint városi társaik, ezért kisebb érdeklődést mutatnak brigádjuk ügyei és a munkásokat érintő nagyobb kérdések iránt. A „munkássá válás befejezetlen formái” véleményünk szerint a „munkásság gyengébb politikai befolyásolásának irányába is hatnak.”

Nem lehet mindent a munkahelyi közösségek érdektelenségének számlájára írni. A közösségek visszahúzó ereje — amely, mint a fenti idézetből is látszik, objektív körülményekből adódik — lehetőséget ad a presztízsüket, pozíciójukat féltő vezetőknek a tartalmi újítások, kezdeményezések visszahívására.

A VALÓSÁG legújabb számában **Bánlaci Pál**: Buklatók a startnál című riportjában sőt képet fest a pályakezdő tartalmi kezdeményezéseinek lehetőségeiről. Néhány vidéki pályakezdő megszólaltatásával felidézi az egyéni kezdeményezések elhalásának, elhalasztásának történetét, s ír egy „illegális” értelmiségi klub hatalomféltesből való megszüntetéséről.

Agg Zoltán

A Közművelődési Törvény 24. §-ának d. pontja a sajtó feladatáról a következőket mondja. „A sajtó (ide tartozik az egyetemi propagandaanyag is) a közművelődési célok megvalósítását szolgáló tevékenység. Feladata, hogy népszerűsítse az intézmények, társadalmi és tömegszervezetek értékes közművelődési kezdeményezéseit, módszereit és az amatőr mozgalmak kiemelkedő eredményeit.”

Aki kulturális munkaterületen dolgozik, annak illene ismernie a Közművelődési Törvényt, ha pedig még lapot is szerkeszt, akkor az idézett paragraffussal sem árt ha tisztában van.

Erős a gyanú, hogy a Klubközönség szerkesztője — nem feltételezzük, hogy pusztán tudatlanságból — összetéveszti a Springer-konzern díszes lapjainak módszereit a hazai újságírásával.

Tisztelet a sajtószabadságnak, de az mégis csak furcsa, hogy a Klubközönségben módszeres ellenpropagandát folytattnak az egyetem egyik kultúrscsoportja ellen, sőt egyesek veszik maguknak a bátorságot és már az elsőkők főnökből előkészítőtáborban sebességre kapcsolnak.

S mindezek oka a FAL, amely immáron 25 esztendeje a táncterem és a klub földrajzi választóvonalá. A bedöntésére alakult bizottság fáradságot nem kímélve, változatos módszerekkel igyekszik a közhangulatot a kitűzött célnak megfelelően manipulálni; nézőpont — a falon innen!

Ezek után mi sem természetesebb, hogy teljes egyetértésünkre talált Dinnyés Józsa idézett két sora:

„Azért van a fal,
Hogy megtudd, mi van túl.”
Ha már „szerkesztőnk” nem vette magának a fáradságot, akkor ezúton tájékoztatjuk. Igérjük, hogy adataink nem lesznek „honvédelmi szempontból torzítva!”

A Falon túl egy közel 30 esztendő múltra visszatekintő, kétszeres „Kiváló Együttes” működik, amely melleleg „A Szocialista Kultúraért” című kitüntetéttel. Műsorait a harminc év alatt százezrek látták, Európa szinte valamennyi országában képviselte az egyetemet és a magyar folkloret és tegyük hozzá, sikerrel. Tagjainak sorából nagy számban kerültek ki koreográfusok, népművelők, felkészült kulturális beosztásban dolgozók, sőt egyetemünk oktatói között is jónéhányan amatőrökdttek itt. Az együttes a táncházakon keresztül évek óta sikerrel népszerűsíti népi hagyományaink értékeit, évek óta részt vesz a KISZ KB megbízásából a nyári építőtáborok központi szer-

„Hogy megtudd, mi van túl...”

vezésű kulturális műsorainban...

Akár tetszik, akár nem, egy ilyen együttes tevékenységéhez megfelelő feltételek biztosítása szükséges. A Közművelődési Törvény a 22. § 4. pontja alatt ezt ki is mondja. „Az intézmények feladata, hogy sajátos eszközökkel támogatassák a közösségi szemléletre, a közéleti részvételre nevelő amatőr művészeti, szakköri és klubtevékenység kibontakozását.”

Ahhoz, hogy az együttes megfelelő színvonalon szerepelhessen, rengeteg munka szükséges és — fájdalom — táncra alkalmas terem is. Annak idején a diákrektorral és a klub vezetőjével közel kétórás megbeszélésen tisztáztuk, hogy munkánk olyan speciális feltételek biztosítását igényli, amelyeket nem tudunk a klub igényeivel egyeztetni.

Érveink jogosságát az egyetem illetékes vezetői sem vonták kétségbe. Részünkről az ügyet ezzel lezártunk tekintettük, „szerkesztőnk” azonban úgy látszik nem. Ez viszont — ha már a véleményének ilyen parlagi módon

nyilvánosságát is ad — nemcsak az ő magánügye.

„A Fal áttöréséről” szóló diákrektori határozat nem valósult meg. A szerző vajon kinek a szemére veti? A népi együttes nem jogosult ilyen természetű ügyekben dönteni. Akkor pedig a címet — feltételezzük — az egyetem állami vezetése.

Aki továbbra is kételkedik, azt kérjük, látogasson meg bennünket. Nézz meg a munkánkat, a körülményeket és ítéljenek. Nem kell feltétlenül a Falon keresztül jönnie, van ajtó is — és ez mindenki előtt nyitva áll.

Befejezésül két sor toldalék a Dinnyés Jósikától idézettekhez — talán megbocsájtja nekünk:

„Azért van a fal,
Hogy megtudd, mi van túl.”
De ha fúj a szél,
Nézd meg, honnan fúj!

A Népi Együttes

A szerkesztőség megjegyzése

„Tisztelet a sajtószabadság-nak” írják a cikk szerzői, s ennek szellemében közöljük mi is írásunkat. Néhány meg-

jegyzés azonban feltétlenül idekiváncokozik.

Nem tartjuk szerencsés dolognak a Klub Közönség a Springer lapjaihoz hasonlítani, ennek részletes kifejtésétől most eltekintünk. Azt azonban nem árt figyelembe venni, hogy a klub nemcsak kulturális (ez sem lebecsülendő), hanem igen fontos politikai funkciót tölt be az egyetemen. Senki nem vonja kétségbe a Népi Együttes érdemeit, ám ugyanígy hiba lenne lekezelően szólni az egyetemi kulturális élet más területein dolgozók munkájáról. Anyagi lehetőségeink közismerten messze elmaradnak sok felsőoktatási intézménytől, s a megoldásnak nem az a legegyszerűbb módja, hogy a különböző csoportok egymást marják, támadják. Ezt a Klub Közönség szerkesztői is figyelembe vehették volna.

A „Hogy megtudd, mi van túl...” című cikk szerzői érzésünk szerint túl nagy kaliberű fegyverrel lőttek (ez honvédelmi szempontból sem gazdaságos), s nem oda céloztak, ahova kellett volna. A klub vezetője — a cikkben mint »szerkesztőnk« szerepel — a Népi Együtteshez hasonlóan kulturmunkát végez, s ha az egyetemen ezen a téren az elmúlt években jelentős előrelépés tapasztalható, az neki, s néhány lelkes munkatársának köszönhető.

Belvárosi vásár

A szovjet pedagógia hatása a magyarországi szocialista pedagógiára

A történelmi kezdet

Minden társadalom egyik legfontosabb tevékenységét, a felnövekvő nemzedék nevelését, objektív szükségességgel az adott társadalmi rendszer lényege határozza meg.

Ez a meghatározottság azonban nem automatikus szükségessé válik az érvényesül. A történelmen számtalan — pozitív és negatív előjélű — példával bizonyítja, hogy a különböző társadalmi rendszerekben nemcsak az adott társadalom követelményeinek megfelelő pedagógiai törekvések érvényesültek és érvényesülhetnek.

Ezért tekint minden társadalom, s különösen a szocialista társadalom, rendkívül lényeges politikai kérdésnek is a nevelő és oktatómunka irányítását.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulóján lehetetlen nem emlékezni arra a segítségre, amelyet a Szovjetunió nyújtott ahhoz is, hogy a szocialista pedagógia kialakulásának folyamata egyáltalán meginduljon.

és sok vita, kemény munka eredményeként érvényre jusson.

Nagyon mélyről indult hazánkban is ez a fejlődés. Eltekintve néhány, a felszabadulás előtt, a pedagógiai progresszió képviselő oktató tevékenységétől (akiknek jelentős része, persze, még messze állt a marxizmus — leninizmusától), a pedagógusok széles tömegeinek gondolkodását, pedagógiai magatartását áttitatták a fasiszta, nacionalista, ritkábban a liberális polgári pedagógia eszméi, melyek besulykolásáról, persze, gondoskodott annak idején a Horthy-fasizmus közoktatási politikája.

Hogy a szocialista pedagógia kialakulásának folyamata mégis megindult, ebben döntő szerepe volt a Magyar Kommunista Párt közoktatási politikájának, a haladó ifjúsági mozgalmaknak, nem utolsósorban azonban

annak a sok ezer pedagógusnak, akik mélyen átéltek, saját életük fordulópontjának tekintették a folszabadulást és teljes lendülettel kezdtek keresni az új szocialista pedagógia útjait.

Ennek a belső fejlődésnek azonban egyik leglényegesebb tényezője volt az a segítség, amelyet a szovjet pedagógia nyújtott, mégpedig úgy, hogy ne egyszerűen utánozzuk, hanem úgy, hogy eredményeire támaszkodva kialakíthassuk saját szocialista pedagógiánkat elméletét és gyakorlatát.

Ez a folyamat sokszor rendkívül éles politikai harc keretei között ment végbe.

Azok az oktatók és kutatók, akik ösztönösen elkötelezték magukat a szocialista pedagógia megteremtésének, sokszor kemény politikai vitákban, a reakció befolyása alatt dolgozó oktatók durva, de sokszor körmönfont támadásai ellen harcolva dolgoztak, törekedtek az új nevelés problémáit nehezebben megértő pedagógusok tudatának átfarmálására, mindent megtettek a pedagógiai tevékenység átalakításáért, s nem utolsósorban fejlődésünk során felmerült pedagógiai elméleti kérdések megoldásáért.

Ezeknek a feladatoknak a megoldását segítette a szovjet pedagógia gazdag tapasztalatainak megismerése, kiváló képviselőinek közvetlen támogatása és útmutatása, s több vonatkozásban a Magyar—Szovjet Társaság tevékenysége.

A szovjet pedagógiai hatások csatornái

Ez a segítség sokféle formában jelentkezett, amelyeknek — jelen keretek között — még felsorolására sincs lehetőség. Úgy gondoljuk azonban, feltétlenül ki kell emelni a következőket.

A legelső és talán a legmélyebb hatást Makarenko Új ember kovácsának magyar nyelvű kiadását jelentette.

Ez a kiemelkedő alkotás nemcsak egy eddig nem ismert nagyszerű embertípus ki-

alakításának művészi erővel megjelentett folyamata mutatja be, hanem lelkesítőleg hatott a széles közvéleményre is, a haladásért küzdő pedagógusok alkotó kezdeményezését pedig olyan széles körben bontakoztatta ki, amely szinte páratlan a magyar közoktatás történetében.

Hogy mit jelentett és hosszú évek múltán is milyen hatást gyakorolt, jól mutatja Németh László példája, aki Makarenkót méltató tanulmányában, önkritikusan bevallja, hogy csak néhány évtizeddel a folszabadulás után vette kezébe ezt a kiváló alkotást, akkor is nagy hatással volt azonban rá, és elismerő szavakkal ír benyomásairól.

Történelmileg fontos funkciót töltöttek be a pedagógiai fejlődésben Jesziov—Goncsarov és Kairov munkái is, amelyek jelentőségét elsősorban az adja meg, hogy a pedagógusok széles tömegeit itt találkoztak először elméleti formában a marxizmus—leninizmus elméletével.

a marxista—leninista oktatás és nevelés körvonalai. Hozzá kell persze tenni, hogy ezeket a munkákat ért későbbi bírálatok, jelentős mértékben, sok esetben azért történeti lennek, mert hatásuk értékelésénél megfeledeztek arról, hogy a nem mindig kedvező eredményeket, legtöbb esetben az is meghatározta, hogyan használták ezeket és vajon az alkotó marxizmus szellemében támaszkodtak-e tételeire.

És ugyanezen vonatkozik a szovjet pedagógiai munkák magyarul megjelent széles köre, amelyek az oktató-nevelő munka színterén minden területén igyekeztek segíteni a kialakuló és fejlődő szocialista pedagógiát, hiszen arról tájékoztatták és tájékoztatják ma is az olvasót, hogyan érték el eredményeiket és hogyan lehet ezeket alkalmazni. Érvényes ez pl. Arkinnak a kisgyermek neveléséről, nem sokkal a felszabadulás után megjelent munkájára ugyanúgy, mint a modern pedagógia képviselőjének, Talizinak az utóbbi években megjelent magas színvonalú írásaira. A publikációk elsősorban a Tankönyvkiadó munkáját dicsérik.

De a publikációk mellett nagy szerepük volt pedagógiai problémáink megoldásában a szovjet pedagógia kiváló képviselőivel való személyes találkozásoknak, akik Magyarországon tett tanulmányútaiknak sok segítségével nyújtottak.

Lehetetlen még felsorolni is a neveket, de nagy élményt jelentett pl. Goncsarov elvtársral, Oszipova elvtársnővel való találkozás, nagy hatást gyakorolt az oktatókra és kutatókra Monosszon, Sapovalenko látogatása, hogy csak néhány nevet említsünk.

Még maradandóbb hatása volt azoknak az oktatóknak, tudósoknak, akik több éven át dolgoztak hazánkban.

Egyetemünkön is ott voltak kiváló szovjet professzorok.

Magyarországi munkásságával a magyar orvostudomány történetébe is beírta a nevét Petrovskij akadémikus.

Kiemelkedő szerepet töltöttek be a Lenin Intézetben, ahol sok kiváló szovjet tudós, oktató közreműködése nélkül megoldhatatlan lett volna az orosz nyelvtanok, párttörténészek, a filozófusok, s nem utolsósorban a politikai gazdaságtan oktatóinak és elméleti munkásainak a képzése.

Nem szabad persze hallgatni az itt jelentkező ideológiai és politikai problémákról sem, de ezek nem csökkentik a szovjet oktatók és tudósok történelmileg nélkülözhetetlen szerepét.

A ma

A szovjet pedagógia ma is nyújtja ezt a segítséget. Élén jár a korszerűsítésben, hiszen elég csak a Pravda közoktatási cikkeit elolvasni, hogy tájékozódjunk, milyen nagy eredményeket értek és érnek el. Nemcsak cikkeknek a korszerűsítésről, hanem tervszerűen igyekeznek megoldani ennek történelmi jelentőségű gyakorlati feladatait.

Úgy gondoljuk, széles körben kellene ismertetni ennek tapasztalatait, hiszen a 60. évfordulónak egyik alapvető tanulsága kell, hogy legyen, hogy saját szocialista pedagógiai fejlődésünket akadályozzuk ma is, ha nem támaszkodunk eléggé a szovjet eredményekre. Nem azért, hogy mechanikusan utánozzuk ezeket, hanem azért, hogy alkotóan alkalmazzuk.

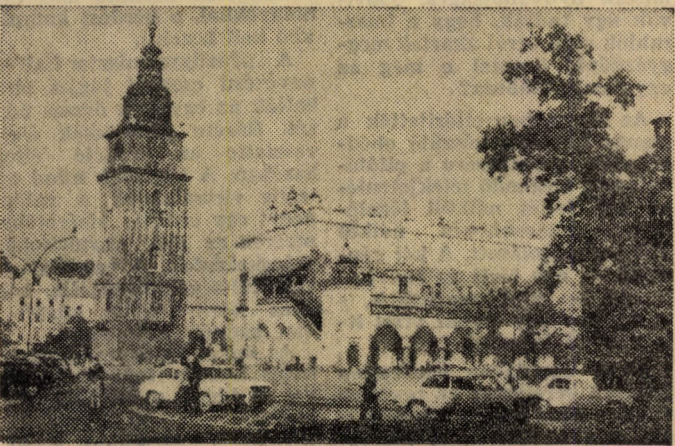
Dr. Balázs Béla

KÉZCSÓK ÉS FÖLDRENGÉS

Utoljára 1975-ben voltak a Közgazdaság munkatársai közös kiránduláson, Prágában. Azóta alaposan kicserélődött a társaság, így éppen ideje volt, hogy az egyetemen működő más közösségekhez hasonlóan, mi is nyélbe üssük a régóta tervezett újabb kirándulást. „Szakmánkhöz” híven, az újság hasábjain szeretnénk megosztani veletek lengyelországi élményeinket:

Mögöttünk a Wawel

A Rynek, Krakkó főtere

Krakkói barátaink Katowicében vártak bennünket, így az ünnepélyes fogadtatást megúsztuk. Már a vonatról leszállva meggyőződhetünk a forint kedvező árfolyamáról. Hamar lerakodtunk a szálláshelyül szolgáló kollégiumban és irány a város! Természetesen a régi piactérrel kezdtük. Az ilyenkor már ajándéknak számító rövidujjas időben nyáriasan élénk volt az élet. Cséppet sem csodálkoztunk, amikor krakkói barátainkba botoltunk. Végül is itt minden út a piactérre vezet.

Egy idegen várossal való megismerkedést legjobb cél nélküli lődörgéssel kezdeni, mert az első benyomások hagyják a legmélyebb nyomokat. Így történt ez velünk is: a tér közepén álló árkádós bazársorra, a város háza tornyára, Miczkievitz szobrára, a Mária-templomra — amelynek tornyából óránként a négy égtáj felé csonka kürtjele hallatszík — a színes virágárusokra, a Szent Márk térre emlékeztető galambokra, a teraszon sütikérező ráérőkre, a tarka könyvsátrakra, és egyáltalán a négyhektárnyi tér egész nyüzsgésére mindig szívesen emlékszünk vissza. Itt a téren található a krakkói híres Inter Jazz Klub is. Ez adta első közös témánkat, a lengyel diákokkal. Érdeklődésünket látva, meginvitáltak bennünket az egyetemi zenei élet nyitóbülijára. Bár a jegyek már régen elfogytak, de a bejáratnál még jóval a kezdés előtt is sokan remélték, hogy beférnek. A tolakodásból nekünk is bőven kijutott, ám az ő segítségükkel

Séta a krakkói utcán Beátával és Marekkel

Krakkóban jártunk

szépségében, s a lengyel oktatás egyik felfokozott érdekeltje, a Krakkóban az ELTE-éhez hasonló. A diákok új épületekben tanulnak, a reneszánsz palotában az igazgató-székel. Hosszas könyörgésünkre a portás bácsi beengedett bennünket a tanácsterembe. Felejthetetlen élmény volt látni a gyönyörű faragott széksorokat, amelyekből nagy hírű tudósok irányították az egyetemet. A falakon az alapítás óta eltelt idő történelme: a rektorok, dékánok, tudósok, uralkodók portréi. Életnagyságúnál nagyobb képe van az alapítónak, mellette férje áll. A csodás reneszánsz udvaron régi korok hangulata érződik. Itt minden ugyanúgy áll, mint 400 éve.

Az utcákat róva nem kerültek el figyelmünket a különböző kulturális programokat hirdető plakátok sem. S mivel a Közgazdaságnál fotósok is dolgoznak, nem csoda, hogy rögtön felfigyelték a „Vénus '77” nemzetközi akfotó-kiállításra invitáló plakátra. Az itt látott fotók színvonala elég vegyes volt. Láttunk érdekes, új törekvéseket, kísérleteket bemutató fotókat, de láttunk silány munkát is. Főleg a spanyolok, lengyelek és a szovjetek által kiállított anyag érdemelt figyelmet. Szomorúan láttuk, hogy Magyarországot egyetlen fotós három műve képviselte, azok is inkább nem lettek volna.

Krakkói moziélményünket is egy reklámnak köszönhetjük. A villamosból lettünk figyelmesek az úttest közepén kuszán heverő kockahalmzra. Közlebről a földrengés szót véltük kiolvasni a betűkből. Bár, a nyugaton manapság oly divatos katasztrófafilmeknek csupán a híre jut el hozzánk, mégis, vagy talán éppen ezért kaptunk az alkalmon. Több-szöri próbálkozás után kitartó macakcságunknak és szerencsénknek köszönhető, hogy mi is részt vehettünk ebben az örülést. A koncertteremnek is beillő „Kijow” moziban elő-

szőr valóban koncert volt. S mivel már csak az első sorba kaptunk jegyet — igaz ez is száz zlotyba került fejenként —, így premier plámban vonaglott előttünk a gyengécske zenekar. Azután elkezdődött a film. Az első mondatok a következők voltak: „Mindazt, ami most látható lesz, a képzelet szülte, hiszen ilyen méretű katasztrófát a föld még nem élt át. Bárkit, bármi érzésben a film nézése közben, ezért az alkotók semmiféle felelősséget nem vállalnak.” A látottak minden elképzelés-

Működik itt színház, s bizonyára más alkotókörök is, a pincében pedig rendszeresen tárlatokat rendeznek. Belépve úgy érzi az ember, mintha a rajzok éppen most készültek volna. Hiszen, még itt a félbehagyott vajás kenyér, a félüveg bor, a vetetlen ágy, a félig olvasott újság; mind azt sugallja, hogy az alkotó csupán egy percet szaladt ki valamért. A rajzokról csak annyit: bármelyikük alkotóját azonnal szívesen szerződtetnénk.

Egyik este vendégek voltak a közgazdasági egyetem klubjában. Közös énekés, borozgatás, apró ajándéktárgyak és címek cseréje, pecsételte meg barátságunkat. Itt csak tovább erősödött rokonszen-

mások az auschwitzi koncentrációs tábor tekintették meg. A sóbányában körülbelül 1000 méter mélységig jutottunk a kacsaringós lépcsőknél. A hosszú, véget nem érő folyosók monotonitását, csak a legendákat, történelmi alakokat ábrázoló szobrok törték meg. Legérdekesebb a nagyterem volt. Falát a bibliából vett jelenetek díszítették, a mennyezetről kristálycsillárok függtek, a padlózat márványként hatott — természetesen mindez sóból. A végére érve azonban a rengeteg gyaloglástól, lépcsőtől eltompulnak az élmények, alig várja az ember, hogy újra a napfényre jusson.

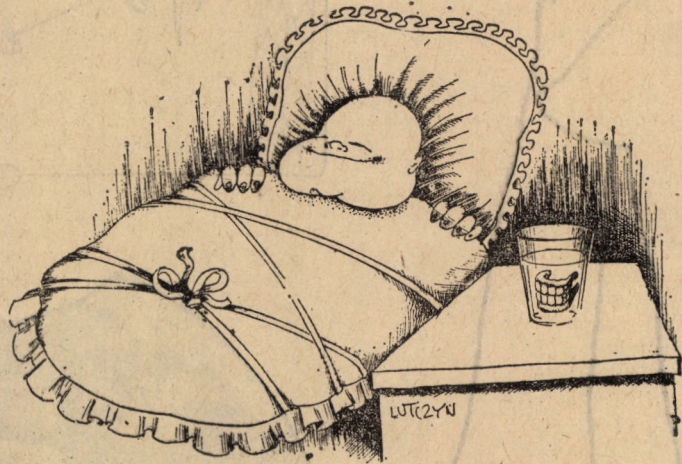
Akik Auschwitzban jártak, éppen hogy elérték a hazafelé induló vonatot. Sokáig kellett beszélniük a látottakról, mire sikerült kicsit megszabadulniuk a borzalmas élmény nyomásától. Teljesen elfelejtetni úgy véljük, soha nem fogják.

A sóbányából visszatérve még volt néhány óránk, hogy búcsút vegyünk Krakkótól. Jólesett végigjárni megegyeszer a már ismerős utcákat. Utolsó teánkat egy patinás kávéházban ittuk. Úgy mesélik, egy lokálpatrióta vásárolta meg az akkor még jelentéktelen helyiséget. Hosszú évek alatt gyönyörű bútorokkal rendezte be, pezsgő életet teremtett. A törzsközönség művészekből, politikusokból, kritikusokból állt.

A közös vacsorát már a vonaton fogyasztottuk el. Lengyel földön, még krakkói élményeinkről beszélgettünk, ébredés után, már mindenkit aznap órai foglalkoztattak.

Gyakran szóba jön még a krakkói néhány nap, az ott kitallalt becenevek lassan megszokottá válnak, a prágai kirándulás képeit a falujátságon az újak váltják fel. Az egész utazás végső értékét azonban félszavakból is értő barátságaink mérik. Mi sem bizonyítja ezt jobban, minthogy már a következő közös utunkat tervezünk.

Molnár Gabriella— Vona Annamária

Egy karikatúra a kiállításról

süknél borzasztóbbak voltak. A kifogástalan technikával kidolgozott földrengés és a gigantikus szökőár tökéletes illúziót kelteket, amit még inkább fokozott az idegeket teljesen sokkoló hang- és zajhatás. Ezekről speciális berendezések gondoskodtak. A mozi-ból kitanorogva, félkábán bolyongtunk egy kis sör után, de már csak teázót találtunk nyitva.

Lengyel barátaink ajánlottak egy karikatúrákiállítás-tást. Addigi kedvező tapasztalataink alapján, már indultunk is. Egy kívülről jelentéktelennek tűnő ház az egyetemisták kulturális központját rejtli.

vünk a lengyel emberek iránt. Kedvességük és figyelmességük sok látóvalóra hívta fel a figyelmünket, juttatott sok nem várt kellemes élményhez.

Az utca képéhez hozzátartoztak a szörpösök és a „hot-dog”-ot áruló bódék. Arra is hamar rájöttünk, hogy nekünk hosszú sor végére nem érdemes állni, mert szinte biztos, hogy ott húst, vagy kávé mérnek. De legalább akkora sorok álltak a könyvsátrak előtt is.

Utolso nap kirándulást tettünk a városból. Néhányan a wieliczki sóbányát,

Forint van?

— Forint van? — lépett hozzám a megnyerő külsejű úriember, szemében őszinte érdeklődés fényével. Nem lépdtem meg, hiszen Pesten is mindenki forintot keres, legfőképpen ki többet, ki kevesebbet.

— Maga is magyar? — kérdeztem a jólöltözöttet.

— Nem. Forint van?

— Van — mondtam. Papírt, jegyzeteket vettem elő, úgy határoztam, hogy kiselőadást fogok tartani újdonsült ismerősömmel.

— Igen tisztelt úr — kezdtem. — Magyarországon van forint. 1946. augusztus elseje óta pedig, amikor az első szabad forint megjelent, igen sokat léptünk előre a május elsejéig megünneplése terén... Közbevág. — Forint, dollár van?

— Nem — mondtam neki —, maga igazán tudhatná, hiszen frakkot hord és tornacipőt, tehát tudnia kellene: a forintnak nem a dollár a váltópénze, hanem a fillér.

— Márka van?

— Az van. Márka szóló, márka meggy, hé maga ott hova megy? Éreztem, hogy a vers enyhén sántít, ám szükséges volt, mert a jólöltözött elsielt. Utána néztem, de eltűnt a tömegben.

Beültem egy kávéházba. A szomszéd asztalnál három nő ült, beszélgettek. Rájöttem, hogy magyar vagyok, hogy miből, nem tudom. Talán, mert úgy néztem rájuk.

— Forint van? — hallottam hirtelen az ismerős szavakat.

— Van.

— Mennyi?

— Mi mennyi?

— Forint.

- 500. (Figyelem! Illetékesek! Figyelem!)
- Mennyiért adja?
- Nem adom.
- Akkor miért van magának forint?
- Csak.
- Egyikük — estélyiruhát viselt — kiköpött a terítőre, majd felállt és elment. En is indultam.

A sarkon nepperek egy csoportja lépett hozzám.

— Forint van?

— Van.

— Mennyi?

— Mi közöd hozzá? Én se kérdezem, hogy nálad hány zloty van. En nem a pénzen mértem az embereket.

A nap folyamán semmi rendkívüli nem történt, megnéztem a várost, nagyon szép volt, 67-en szőlítottak meg, 65-en pézügyi ketten szerelmi ajánlattal. A hatvannyolcadikra egy áruház bejáratánál lettem figyelmes. Csokornyakendőt és viseltes kabátot hordott, kemény kalapja, puha cipője volt. Hóna alatt diplomatatáska, hátán háztársák, szájában fogak és harmonika.

Tudott magyarul, én meg lengyelül, így volt közös nyelvünk. Ezen beszélgettünk egy csomó érdekes dologról. Érintettük a verslábakat és a kamatlábakat, szó esett a relativitás elméletéről és a várható időjárás marxista értelmezéséről. Zrinyi halálának körülményeivel kapcsolatban álláspontunk közeledett egymáshoz, úgyhogy megállapíthattam: meglehetősen tájékozott emberrel hozott össze a sors.

— Szervusz — mondtam neki búcsúzóul.

— Forint van? — mondta ugyancsak búcsúzóul.

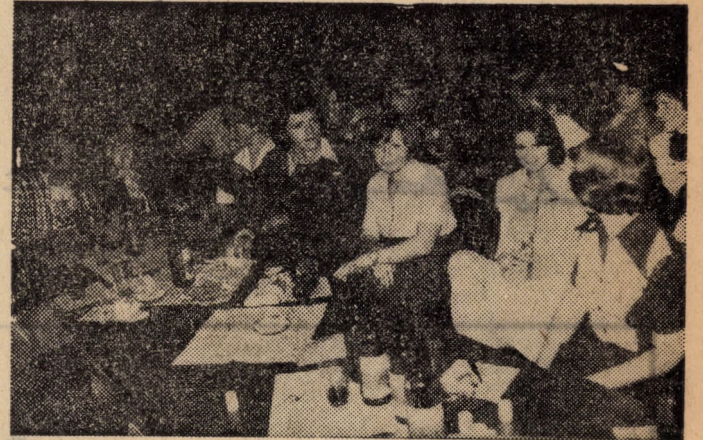
— Nincs.

— Nem baj. Ezer zlotyért adok ezerkettőt és minden rendben. Jó lesz így? Megegyeztünk. Már több mint egy óra lebecsült a nap, de most visszajött egy perc, hogy megnézzem magának ezt az embert.

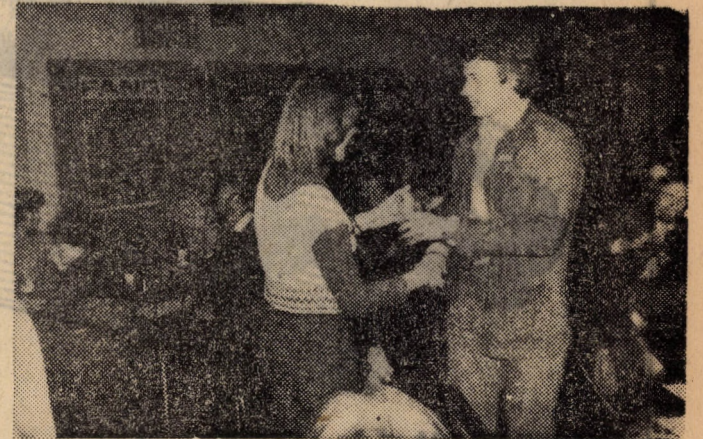
Földes Péter

Pihenés a Rynek színpadán

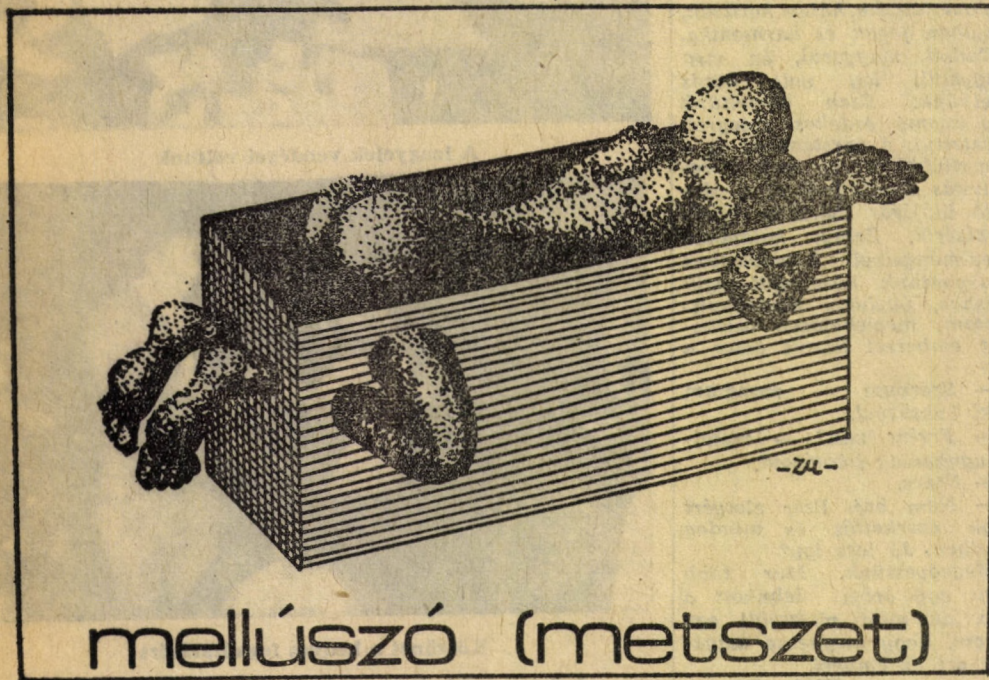
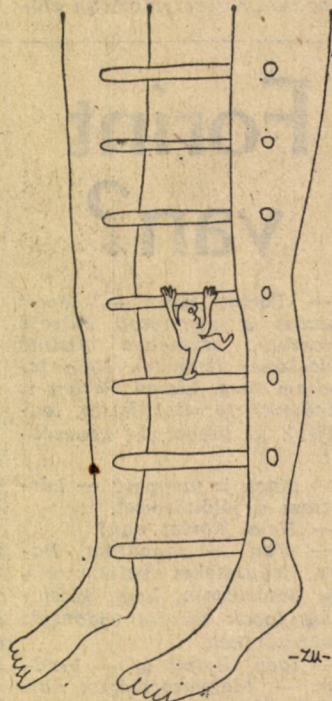
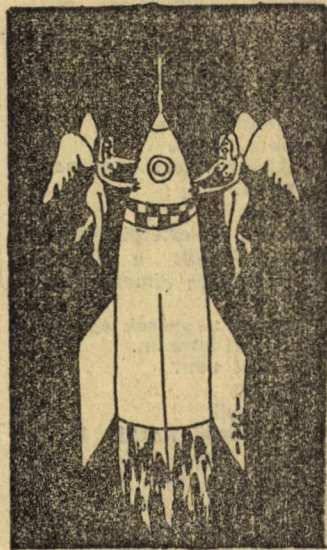
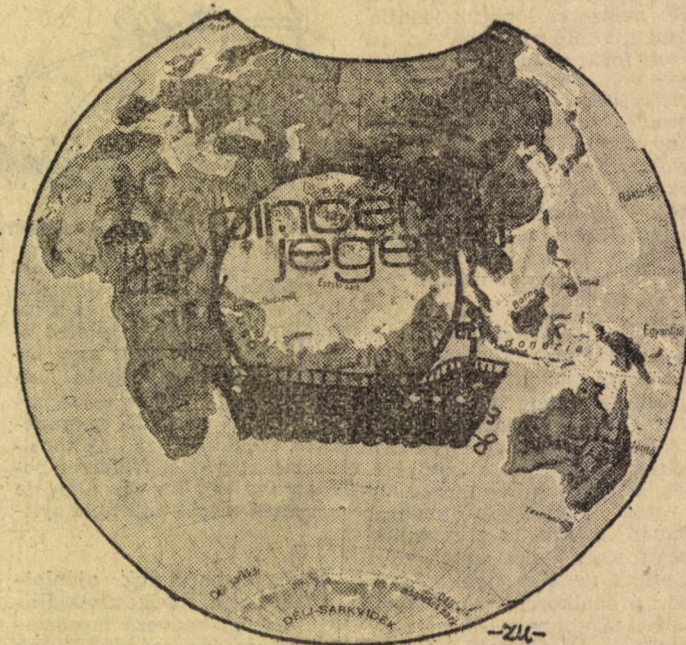
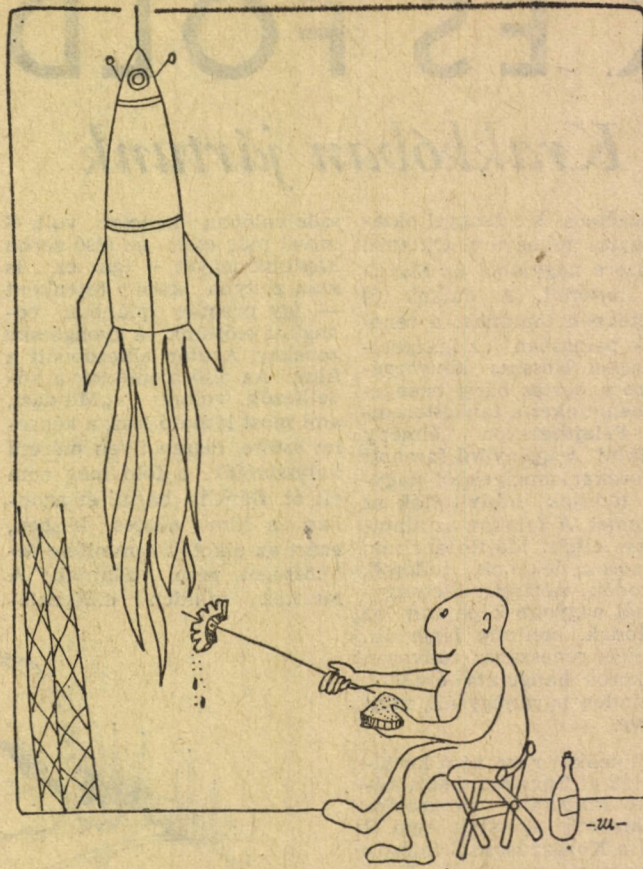
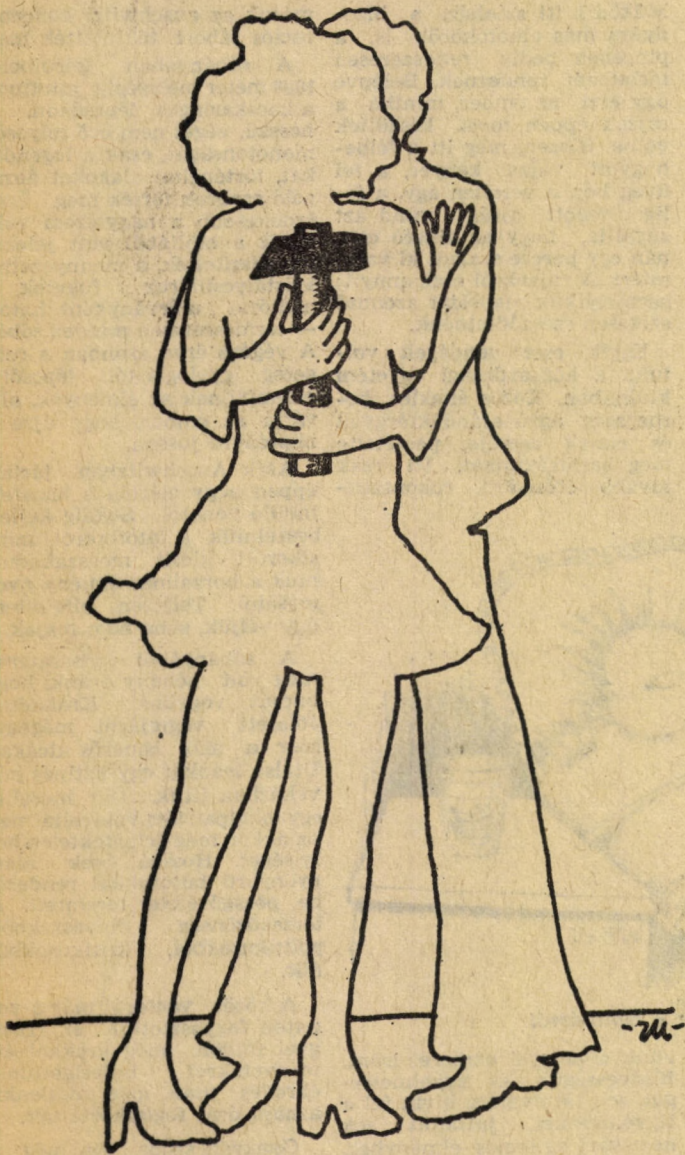

A lengyelek vendégei voltunk

Köszönet a kedves fogadtatásért

A fotókat készítette: Fátih Péter és Tutsek Csaba

ELTÉRÍTÉS

Jól értesült karok jelentik, hogy hétfőre virradó éjjel elrabolták egy neves tanárszéki oktatót, mikor éppen órájára tartott. Nyugati kommentátorok megjegyzik, hogy ez már nem az első eset ebben az évben, olyannyira, hogy ez a második. A diákok elhatárolták magukat az akciótól, a felelősséget az „Alkohol” elnevezésű csoport vállalta magára.

Ezzel egyidőben egy tizenkét főből álló csoport elfoglalta az egyetemi autóbust és meg nem nevezett cél felé elrobbogott vele Siófokra. Követeléseik között szerepel, hogy Siófokot hozzák közelebb Budapesthez, májust a novemberhez, Makó és Jeruzsálemmel kapcsolatos képzéseiket egyelőre nem hozták nyilvánosságra. Szóvivők úgy tudják, hogy a buszrablók csak arról akartak meggyőződni, üzemel-e még az egyetemi autóbust?

Az alagsorban eltérítették a menza leszállni készülő ebéd-adagjait. Szerencsére a pilótának volt elegendő lélekjelenléte, egy feltét nélküli főzelékért szemrebbenés nélkül 13,40-et számlázott. A két géprabló — egy férfi és egy fiatal nő — ettől megijedtek, s mindössze egy pohár vizet ittak, majd távoztak.

Ezzel egyidőben ismeretlen tettesek befejezték az egyetem Dunára néző falainak tatarozását, s a tetőszerkezet megja-

vítására is tették ígéretét. A gazdasági igazgatóság elhatárolta magát az akciótól és Genfbe repült.

A terrorizmus újabb hulláma elérte a második emeletet is, röviddel ezután pedig elborította. Diákok egy csoportja szemetesvödöröket, mások — a randalírozók megfélemezésére — öröknek hitt filozófiai tételeket borítottak fel. Az események menete — mint szívívők jelentették — tovább tart, és semmi nem zavarhatja a zavartalan oktatást, mely komplex és korszerűsített.

Továbbra sincs meg az a két ember, akik három nappal ezelőtt tűntek el, s azóta ismeretlen helyen tartózkodnak attól, hogy jelt adjanak. Tegnap már majdnem megvoltak, ám a hír kacsának bizonyult, a máját kiszédték és exportálták. Nagy erők bevonásával folyik a keresés, mindenki keres mindenkit, a hatóságokhoz rengeteg bejelentés érkezett, melyek feldolgozása még tart. (Addig tánczenét sugárzunk!) Az illetékes szervek kéri a két eltűntet, hogy ők is kapcsolódjanak be a nyomozásba, és amennyiben tudnak magukról, vagy magukhoz hasonló egyenekről, jelentsék a rendőrszón. A késő esti órákban már össze is ült a válságtörzs, s úgy határozott, hogy amennyiben a két ember eltűnése összefüggésbe hozható más eseményekkel, a kérdést komplexen kell kezelni.

A „pénzügyminiszter fiait” elnevezésű csoport tagjai elrabolták az egyetem összes pénzét. Három pénzeszsák életét vesztette az infláció elleni harcban. A támadók mind egyszerűen visszahozták a rabolt pénzt egy cédula kíséretében, melyen ez állt: anyukátokkal szórakoztatok. A banditák elvetemültségét bizonyítja, hogy ilyen körülmények között is van kedvük szórakozni.

Az ügyet egyelőre meglehetősen homály fedi, mely nem vet jó fényt a farkától bűzlő halra.

Földes Péter

Kegyed milyen egyed?

„Közgázos lányoknak, ha van tagságjuk, egy egyetemista srácot bevihetnek a bárba, egyedi elbírálás után.” (Részlet a Közgáz Klub! című mihez tartásvegyetből, megjelent a Közgazdász 14. számában.)

Nyugtalanító gondolatokat vetett fel bennem az „egyedi elbírálás” fogalma: vajon kik és milyen elgondolás alapján végzik majd a szortírozást? Mert ha a közgázos lányok (amit a mondat nem zár ki) akkor kár is a szót vesztegetni a dologra, ez mindenkinek magánügye — és biztosan elbírálási alapot is találnak majd az egyedekhez. Ha azonban a döntési játékot kívülálló (netán a klub karhatalmista) játsszák (és a közlő szándéka szerint ez látszik valószínűbbnek) további dolgok szorulnak tisztázásra. Feltelezem, hogy a rendezők ebben az esetben sem a közgázos lányt akarják esetleges jobb belátásra készíteni, hanem annak megítélésére hívatottak, hogy az egyed mennyire veszélyes a sokaságra. De mintha felesleges lenne a szűrő a szita alatt. Mert már az „egyetemista fiú” megszorítással is (ami bár cso-

portos elbírálás, mindenestül eléggé egyedinek tekinthető biztosítottnak látszik, hogy a kéktagságisok, — akiknek egyedi elbírálás nem szükséges — sterilizált társaságban, kulturált körülmények között rúghatnak be.

Eppen ezért megfelelő objektívításra szeretném kérni az illetékeseket. Úgy képzelném, hogy az „Egyedi Elbírálások Esetében Illetékes Bizottság” tagjai akácfagallyakkal kezükben, „szereit, vagy nem szereit” alapon osztályozzák a pályázókat. Mert aki a bizottságot szereti, rossz ember nem lehet. Ellenkező esetben könnyen előfordulhat, hogy az alábbihoz hasonló — megtörtént párbeszédék tanúi lehetünk:

— Szóval nem engedsz be?
— Nem én.
— Aztán miért nem?
— Mert a múltkor te sem engedted be (X, Y. rendezvényre).

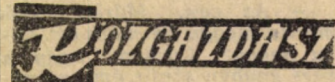
— Igen? Hát vedd tudomásul, ezentúl nemcsak téged nem engedlek be, hanem azt se, aki rád hasonlít.

Amely esetben úgy vélem, mindkét elbírálás eléggé egyedinek tekinthető.

Lambert Gábor

HELYESBÍTÉS

Elmúlt lapszámunkban hírt adtunk arról, hogy a Nyelvi Intézet orosz nyelvi versenyt rendez. Az orosz írásbeli verseny időpontját tévesen (október 20.) közbölte a lap a nyomda hibájából. Helyesen, az orosz nyelvi verseny írásbeli részére október 26-án kerül sor.

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

Megjelenik kéthetenként a tanulmányi időszak alatt

Felelős szerkesztő: FARKASINSZKYNE HALAY EDIT

Szerkesztőség: Budapest IX., Dimitrov tér 8.

Telefon: 174-548

Kiadó: Hírlapkiadó Vállalat Budapest VIII., Bihla L. tér 3.

Felelős kiadó: Csollánv Ferenc

77-4191 Szikra Lapnyomda Budapest

Felelős vezető: Roder Imre igazgató

KSC-eredmények:

Kettős rangadó: felsiker

A Közgáz kosárlabda csapatai legutóbb a Kandó Főiskolával mérték össze erejüket a Kinizsi utcában. A szerda esti mérkőzések után a szurkolók (akik ezúttal nem voltak sokan), egyik szemre sirt, a másik nevetett, ugyanis a fiúk számottevő különbséggel nyertek, a lányok viszont három ponttal alul maradtak vetélytárukkal szemben. Férfiak: Közgáz — Kandó 90:79 (45:39) ld. Kamarás 24, Udvarhelyi 21, Csató 18.

Nők: Kandó — Közgáz 59:56 ld. Kakucci 23, Varga Zs. 10. Legutóbb vasárnap játszották az Állatorvosi Egyetem tornatermében: Közgáz — ASE 90:69. ld. Kamarás 27, Némethi 27, Udvarhelyi 16.

Az utolsó előtti körmérkőzés-sorozatot bonyolították le a múlt héten a legjobb honi női röplabdacsapatok. A közgáz lányoknak ezúttal nem nagyon ment, így jelenleg az ötödik helyet birtokolják, igen magabiztosan. Eredmények: NIM — Közgáz 3:0, Közgáz — Vasas Izzó 0:3, Dózsa — Közgáz 3:0, Közgáz — Bp. Spartacus 0:3, Lehel SC — Közgáz 2:3.

Sportműsor

Október 21-én, pénteken 19 órakor Közgáz — BKV Előre férfi kosárlabda rangadó lesz a Kinizsi utcában. Erdekes, jó mérkőzésre van kilátás, érdemes megnézni.